

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ
ÚSTAV REGIONÁLNÍCH A BEZPEČNOSTNÍCH VĚD

**Resilientní komunita jako východisko bezpečnosti
regionu**

Barbora Šaldová

Bakalářská práce
2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Barbora Šaldová**
Osobní číslo: **E100296**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Název tématu: **Resilientní komunita jako východisko bezpečnosti regionu**
Zadávací katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

V současné době dochází v oblasti ochrany společnosti k posunu paradigmatu. Důraz je kladen nejen na ochranu kritické infrastruktury, ale i na posilování tzv. odolnosti společnosti resp. připravenosti a schopnosti zotavení se z důsledků pohromy. Obsahem práce je popis a analýza současného stavu a vnímání pojmu resilience resp. odolnosti společnosti.

Rešerše odborné literatury a dalších pramenů.

Stanovení cílů bakalářské práce a volba metod.

Základní pojmy z oblasti krizového managementu.

Analýza projektů zaměřených na osvětu v oblasti mimořádných událostí.

Formulace závěrů, návrhy a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

PACINDA, Š., PIVOVARNÍK, J. Kolektivní ochrana obyvatelstva. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, 118 s. ISBN 978-80-86640-67-9.

PROCHÁZKOVÁ, D. Základní legislativa. Bezpečnost a krizové řízení. Praha : Police History, 2006, pp. 166-167. 255 s. ISBN 80-86477-35-5.

SMEJKAL, V., RAIS, K. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích. Praha 7 : Grada Publishing, 2007. 354 s. ISBN 978-80-247-3051-6.

ŠILHÁNEK, B., DVOŘÁK, J. Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo vnitra, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003, 176 s. ISBN 80-866-4012-4.

TICHÝ, M. Ovládání rizika: Analýza a management. Praha: C. H. Beck, 2006. 396 s. ISBN 80-7179-415-5.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Ondřej Svoboda

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: 30. září 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2013

Barbora Šaldová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu Ing. Ondřeji Svobodovi za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi velmi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, která mě podporovala a také vytvářela příznivé podmínky při celém studiu.

ANOTACE

Práce je zaměřena na připravenost a informovanost obyvatelstva na mimořádné události. V práci je zkoumáno, jakým způsobem je resilience, tedy odolnost společnosti vnímána a zároveň posilována. Analyzován je současný stav této problematiky a následně jsou popsána možná řešení, jak nedostatky v připravenosti odstranit nebo alespoň minimalizovat. Hlavním bodem práce je dotazníkové šetření a řízený rozhovor s odborníkem z Městského úřadu s cílem zjistit, jak jsou žáci a studenti, ale také již nestudující občané, připravováni na mimořádné události. Vzorek dotazníkového šetření je tvořen 60 respondenty. Místem zkoumání resilientní komunity se stalo město Český Brod.

KLÍČOVÁ SLOVA

Resilience, komunita, Český Brod, mimořádná událost, krizová komunikace, krizové řízení.

TITLE

Resilient Community as the Basis of Secure Region

ANNOTATION

The thesis is focused on readiness and public awareness of the state of emergency. This stands for an analysis of how resilience is perceived and strengthened at the same time. The current status of this issue is being analyzed and subsequently all the possible solutions are described, either how to eliminate or at least minimize the shortage of readiness. The main point of this thesis is the survey and controlled interview with expert from the Municipal office to find out how the pupils and students, but also has Citizen prepared for emergencies. Sample survey consists of 60 respondents. Instead of inquiring resilient community, the city became Český Brod.

KEYWORDS

Resilience, community, Český Brod, emergency, crisis communication, crisis management.

OBSAH

ÚVOD	11
1 OCHRANA A ODOLNOST SPOLEČNOSTI	13
1.1 DEFINICE RESILIENCE	13
1.1.1 Resilientní jedinec.....	14
1.1.2 Resilientní komunita	15
1.2 ŘÍZENÍ KRIZOVÉ POMOCI.....	16
2 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	17
2.1 PRÁVNÍ RÁMEC KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	17
2.2 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	18
2.3 ZPŮSOBY ŘÍZENÍ	19
2.4 CÍLE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	19
2.5 KRIZOVÉ STAVY	20
2.5.1 Stav nebezpečí	20
2.5.2 Nouzový stav.....	20
2.5.3 Stav ohrožení	20
2.5.4 Válečný stav.....	21
2.6 KOLEKTIVNÍ OCHRANA	21
2.6.1 Varování	22
2.6.2 Evakuace obyvatelstva.....	23
2.6.3 Ukrytí obyvatelstva	23
3 KRIZOVÁ KOMUNIKACE.....	25
3.1 ZÁSADY KOMUNIKACE S OBYVATELSTVEM	26
3.2 PRAVIDLA KRIZOVÉ KOMUNIKACE.....	27
3.3 CÍLE KRIZOVÉ KOMUNIKACE.....	27
3.4 KOMUNITA JAKO SOCIÁLNÍ OPORTA.....	27
3.4.1 Komunita jako součást krizové komunikace	28
3.5 PŘIPRAVENOST KOMUNITY	28
3.6 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	29
3.6.1 Složky integrovaného záchranného systému.....	29
3.6.2 Úkoly Integrovaného záchranného systému	30
3.7 ŠKOLSTVÍ A OCHRANA OBYVATELSTVA	31
3.7.1 Příručka pro učitele základních a středních škol	31
4 MĚSTO ČESKÝ BROD.....	33
4.1 VÝVOJ MĚSTA A JEHO SOUČASNÉ HOSPODÁŘSKÉ POSTAVENÍ	33
4.2 SKUTEČNOSTI VÝZNAMNÉ Z HLEDISKA BEZPEČNOSTI MĚSTA	33
4.3 PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ MĚSTA	34
4.4 AKTIVITY V OBLASTI VÝZKUMU A VÝVOJE BEZPEČNOSTI.....	34
4.5 ŠKOLY VE MĚSTĚ	35
4.5.1 Základní škola Žitomířská	35
4.5.2 Gymnázium Český Brod.....	35
4.6 BEZPEČNOST V ČESKÉM BRODĚ	35
5 VYMEZENÍ ZKOUMANÝCH KOMUNIT.....	37
5.1 KOMUNITA NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE ŽITOMÍŘSKÁ.....	37
5.2 KOMUNITA NA GYMNAZIU VÍTĚZNÁ	37
5.3 KOMUNITA VYSOKOŠKOLSKÝCH STUDENTŮ	37
5.4 KOMUNITA OSTATNÍCH OBČANŮ.....	38
6 PRŮZKUM VEŘEJNÉ INFORMOVANOSTI O BEZPEČNOSTI	39
6.1 VÝZKUMNÝ NÁSTROJ.....	39
6.2 SHRNUÍ ODPOVĚDÍ ŽÁKŮ A STUDENTŮ	40
6.3 SHRNUÍ ODPOVĚDÍ JIŽ NESTUDUJÍCÍCH OBČANŮ.....	46
6.4 CELKOVÉ SHRNUÍ INFORMOVANOSTI KOMUNITY	51
6.5 ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI VE MĚSTĚ	55

7	NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	58
	ZÁVĚR.....	60
	POUŽITÁ LITERATURA	62
	SEZNAM PŘÍLOH	65

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Typ osobnosti a její práce se stresem	15
Tabulka 2: Rozdíly reaktivního a pro-reaktivního přístupu	19
Tabulka 3: Krizové stavy v ČR	21
Tabulka 4: Výskyt jednotlivých odpovědí na otázku z dotazníku číslo 3 pro žáky a studenty	42
Tabulka 5: Výskyt vyškrtaných věcí z evakuačního zavazadla dle žáků a studentů.....	43
Tabulka 6: Výskyt jednotlivých odpovědí na otázku z dotazníku pro dospělé číslo 3	48
Tabulka 7: Výskyt vyškrtaných věcí z evakuačního zavazadla dle již nestudujících občanů..	49
Tabulka 8: Procentuální vyjádření správných odpovědí jednotlivých skupin respondentů	53

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Graf znázorňující poměr zastoupeného pohlaví v průzkumu	39
Obrázek 2: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 1 pro žáky a studenty.....	40
Obrázek 3: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 2 pro žáky a studenty.....	41
Obrázek 4: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 7 pro žáky a studenty.....	42
Obrázek 5: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 9 pro žáky a studenty.....	44
Obrázek 6: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 12 pro žáky a studenty.....	46
Obrázek 7: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 1	47
Obrázek 8: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 2	47
Obrázek 9: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 7	48
Obrázek 10: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 9	49
Obrázek 11: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 12	51
Obrázek 12: Graf znázorňující správné odpovědi jednotlivých skupin v % - otázka č. 1.....	54
Obrázek 13: Graf znázorňující správné odpovědi jednotlivých skupin v % - otázka č. 4.....	54
Obrázek 14: Graf znázorňující správné odpovědi jednotlivých skupin v % - otázka č. 5.....	55

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
Hl. m.	Hlavní město
IZS	Integrovaný záchranný systém
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
ORP	Obec s rozšířenou působností
SŠ	Střední škola
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na bezpečnost obyvatel. Především jde v práci o civilní ochranu, krizovou komunikaci a přípravu na mimořádnou událost. V dnešní době, která je nejistá ve všech směrech, je veškerá prevence a příprava v tomto ohledu nezbytná. Aktuálnost tohoto tématu je dokladována také tím, že v současné době je kladen velký důraz na zefektivnění informovanosti v ochraně obyvatelstva.

První část práce směřuje k vysvětlení pojmu resilience. Pro pochopení definice resilientní komunita je v práci blíže specifikován také pojem resilientní jedinec. Následuje pojednání o krizovém řízení a popsání všech stavů, které lze v České republice vyhlásit. Správná krizová komunikace posiluje odolnost komunity regionu, a proto je jí v práci věnována také nemalá pozornost. Komunita každého města či regionu počítá s tím, že dostane v případě mimořádné události významného rozsahu potřebné informace pro případnou evakuaci a ukrytí. V práci je také proto pojednáno o problematice kolektivní ochrany. U krizové komunikace jsou rozebrány její neodmyslitelné pojmy, a to pravidla krizové komunikace, zásady krizové komunikace a také cíle krizové komunikace. Protože je krizová komunikace zastoupena při jednání složek integrovaného záchranného systému, jsou jeho složky v práci také zmíněny.

Další část práce je věnována zkoumanému regionu. V práci bude tento region představovat město Český Brod, které je blíže specifikováno, a to jak z pohledu obecného, tak z hospodářského či bezpečnostního. Vzhledem k tomu, že město uveřejnilo v roce 2012 Strategický plán do roku 2022, je zde uveden i jeho předpokládaný vývoj.

Základním předpokladem k dosažení resilientní resp. vůči mimořádným událostem odolné komunity jsou nejenom dostatečně vybavené a vycvičené bezpečnostní složky, ale i dostatečná informovanost a připravenost obyvatel. Jelikož je práce orientovaná především na proces vzdělávání v oblasti ochrany obyvatel, je za prioritně zkoumanou komunitu považována komunita žáků a studentů. Pro potřebné srovnání byl výzkum proveden také u komunity občanů, kteří již nestudují. Jednalo se o osoby, které jsou povětšinou v pracovním poměru. Průzkum, který je hlavním bodem této práce, byl prováděn z potřeby zjistit, jaký výsledný dopad měl projekt, který byl realizován formou Příručky pro učitele základních a středních škol. Průzkum se snaží zodpovědět otázku, jak jsou na tom obyvatelé, ale především žáci a studenti s informovaností a připraveností na mimořádné události.

Součástí práce je analýza výsledků dotazníkového šetření, které je provedeno mezi žáky základní, střední a vysoké školy ale také mezi osobami, které již nestudují. Cílem analýzy je

posouzení úrovně informovanosti a připravenosti zkoumaných komunit. Právě připravenost a informovanost je klíčovým předpokladem k dosažení resilientní resp. odolné komunity vůči mimořádným událostem.

Resilientní komunita resp. odolná komunita vůči mimořádným událostem je výsledek snah o dostatečnou informovanost a připravenost obyvatel komunity na mimořádné události. Je to cíl (nebo spíše vlastnost komunity), kterého je možné dosáhnout procesem vhodného vzdělávání a osvětové činnosti. Předmětem práce bude mimo jiné také vymezení resilience jako schopnosti komunity přežít mimořádné události bez výrazných dopadů na její život. Resilientní komunitu je možné považovat za ideální stav určité společnosti, kdy se skupina osob dovede pružným způsobem přizpůsobit nastalé negativní situaci a tím má schopnost zabránit negativním dopadům mimořádné události na život jedinců v této komunitě. Dalším úkolem bylo zjistit, jaký efekt přinesl projekt ve formě již zmiňované příručky.

Na základě zjištěných poznatků jsou v závěru práce formulovány návrhy a doporučení s cílem zlepšit informovanost a připravenost obyvatel. Posledním bodem práce, je dotázat se odborníků z Městského úřadu a odpovědět na otázku, jak veřejná správa pracuje s mimořádnými událostmi, resp. jak město podporuje informovanost a připravenost obyvatel.

Cílem tohoto dotazování bylo zjistit, zda ve městě probíhají školení a zdali město disponuje technickými, informačními a finančními prostředky, které mají potenciál podpořit odolnost komunity obyvatel žijících na území města.

Cílem práce je popsat komunitu v Českém Brodě a zjistit, jaká je informovanost a připravenost obyvatelstva na mimořádnou událost. Dalším cílem je najít projekty, které se realizují ke zlepšení této problematiky. Na základě tohoto, navrhnout možná řešení, jak odolnost, připravenost a informovanost obyvatelstva zlepšit. Hlavním cílem je najít nové možnosti, jak posílit resilienci u komunity města.

1 OCHRANA A ODOLNOST SPOLEČNOSTI

Příznivé právní prostředí, moderní technika, odborně připravené záchranné složky, účinný záchranný systém, ale také vhodná a účinná příprava obyvatelstva na mimořádné události, jsou základem úspěšné připravenosti obyvatelstva na nečekané situace. Vhodná a účinná příprava obyvatelstva na mimořádné události bude předmětem této kapitoly.

Civilní obrana, která je významnou součástí ochrany společnosti, se stala v posledních letech cílem změn. V této oblasti došlo zejména roku 2001 v ČR k mnoha změnám. Například záležitosti týkající se civilní ochrany již neřeší Ministerstvo obrany, nýbrž Ministerstvo vnitra (dále jen MV). MV také zodpovídá za celý integrovaný záchranný systém a ochranu obyvatelstva. Další změnou v oblasti ochrany obyvatelstva bylo vytvoření vládou schválené koncepce ochrany obyvatelstva. V roce 2001 nabyly účinnosti tzv. Krizové zákony, které přesně určují úkoly pro zainteresované orgány. Těmito orgány jsou orgány územně samosprávných celků a orgány státní správy. Úkoly definované v těchto zákonech se soustředí na záchranné a likvidační práce, ale také na samotnou přípravu na nově vzniklé mimořádné události. Příprava je v tomto ohledu důležitá, neboť její zásluhou se může předcházet nepříznivým následkům mimořádných událostí. V případě, že se daným konsekvencím nedá zcela předejít, může účelná příprava následky zmírnit [20].

1.1 Definice resilience

Pojem resilience není v ČR příliš rozšířen, v odborné literatuře je možné se s ním setkat jen velmi zřídka. Existují však určité zahraniční zdroje, které pomohou tento pojem blíže specifikovat.

Resilience je slovo latinského původu, znamenající odolnost, a to ve smyslu stavu či kvality. Resilientní je chápán tedy jako odolný. Kromě tohoto stavu a kvality, se často objevuje v oblasti ekologie, kdy jde o schopnost narušeného ekosystému vrátit se do původního stavu bez podstatných změn [16].

To jest vysvětlení pojmu obecně a ze všech možných úhlů. Resilienci, vztahující se ke krizovým událostem, popíše a lépe specifikují následující odstavce.

Jednotliví autoři, kteří se zabývali nebo zabývají pojmem resilience, definují toto slovo různě. Společně však tvrdí, že je to schopnost zvládnout nějaký konfliktní stav s nepříznivými okolnostmi [21].

Resilience je pozitivní schopnost systému, společnosti či jedince, přizpůsobit se následkům havárie (např. výpadku proudu, požáru, výbuchu bomby, povodním, teroristickému útoku a jiné). Resilience je schopnost reagovat a rychle se zotavit z katastrofických událostí, ať už jsou to katastrofy přírodní, technologické, provozní, závažné dopravní nehody, rozsáhlé požáry a inverzní stavy, epidemie a epizootie, migrace či terorismus [5].

Pojem resilience jedince je možné částečně nahradit pojmem psychická odolnost. Odolnost lidské psychiky je velmi důležitá pro zvládnání mimořádných událostí, ale je velmi těžké ukázat či vysvětlit, jak ji získat. Znalostí a informací o tom, jak si psychickou odolnost osvojit a vůbec jak ji popsat, je nedostatek [6].

O tom, že lze pozorovat u resilience dynamiku, se poprvé zmínil Rutter, a to v roce 1987. Prohlásil, že je to víceúrovňový jev. Tento jev je rozdílný na základě interindividuality, situace, sociálního kontextu, a že podléhá zdroji stejně jako jiné charakteristiky [21].

Podle autorů Beckerové, Lutherové, Cicchettiho je resilience jedince [21]: „*Dynamický proces, kterým jedinec dosahuje pozitivní adaptace při vystavení nepřízni.*“ Také je nutné u resilience pozorovat dva faktory. Vystavení nepříznivým podmínkám a okolnostem a úspěšnou adaptaci na tyto okolnosti a podmínky. Důležitými faktory resilience jedince jsou též projektivní faktory, které v případě setkání s nepříznivou situací snižují případný negativní následek rizikových faktorů. I tyto faktory napomáhají resilienci. Protektivní faktory je možné ještě rozdělit na faktory kompenzační (dokážou potlačit vlivy škodlivých činitelů, např. optimismus, víra) a faktory z odolňující (posilují resilienci), které je možno přirovnat k očkování proti nemocím, neboť mají podobný účinek. Ať už se jedná o resilienci jedince, prvku kritické infrastruktury nebo určité komunity, vždy je pod tímto pojmem míněna schopnost, vrátit se po mimořádné události k původnímu stavu bez velkých následků. Tento cíl je ale brán jako ideál [21].

1.1.1 Resilientní jedinec

Určení jedinci, kteří jsou psychicky odolní, bývají většinou extrovertní a starostliví lidé. V případě, že nastane mimořádná událost, jejich chování je účelné, rozumné, často jednájí čínorodě. Příčinou úspěšného jednání při nepříznivých situacích je ovládnání pocitů, chování, citů a myšlenek. Nutno konstatovat, že psychickou odolnost je možné si osvojit. K osvojení je důležitý, jako u sportu, trénink [21].

Způsoby, jak se vypořádat s náparem, stresem a zátěží, jsou různé. Podle toho je možné dělit osobnosti na jednotlivé typy, které jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 1: Typ osobnosti a její práce se stresem

Typ osobnosti	Jak pracuje se stresem
<i>Hromadící typ</i>	→ stres uchovává v sobě, nepřenáší ho na druhé
<i>Delegující typ</i>	→ stres naopak přenáší na druhé, opak hromadícího typu
<i>Typ bacilonosič</i>	→ stres nemusí být tak velký, ale je přenášen na druhé mnohonásobně
<i>Typ ochránce</i>	→ stres ostatních přebírá na sebe
<i>Vyhýbavý typ</i>	→ vyhýbá se situacím, které jsou stresové
<i>Typ houba</i>	→ má pocit, že zvládne jakýkoliv stres
<i>Racionalizující typ</i>	→ bere stres jako součást života
<i>Typ ničitel</i>	→ problémy, které vyvolají stres, řeší přímo
<i>Typ popírač</i>	→ odmítá připustit, že je ve stresu
<i>Typ magnet</i>	→ je ve stresu neustále

Zdroj: upraveno podle [6]

Čtyřmi základními pilíři psychické odolnosti jsou [6]:

- nechat motivaci pracovat pro sebe,
- nepřestávat si věřit,
- nepřestávat se soustředit na to důležité,
- neztrácet ve stresu hlavu.

Dle Grahama Jonese a Adriana Moorhouse tyto pilíře platí i pro skupiny a komunity [6].

1.1.2 Resilientní komunita

Komunita je skupina, která žije ve své vlastní samosprávě či společenství. U resilientní komunity je nutné, aby měla tato skupina silnou vzájemnou kolektivní důvěru. Každý člen komunity musí důvěřovat ostatním členům, ale hlavně také vůdci dané komunity. Zajímavostí je, že například určitá zklamání a prohry mohou při příštích obdobných nepříznivých situacích komunitě pomoci. Odolná skupina je taková, která se určitou nepřízní nenechá vyvést z míry [6].

Resilience jakékoliv skupiny a její definice je v literatuře uváděna velmi zřídka. Nicméně důležitým činitelem pro skupiny jsou společné cíle, kterých chtějí dosáhnout. Těchto cílů

chtějí dosáhnout společně, drží spolu a pomáhají si. Je mnoho faktorů, které jejich konání ovlivňují [21].

Vnitřní faktory, které zde jsou uvedeny, ovlivňují cestu k těmto cílům. Jsou jimi [21]:

- vliv heterogenity skupiny;
- vliv kulturních rozdílů;
- vliv pohlaví/rodu;
- vliv povolání;
- vliv skupinové dynamiky.

Hlavními zdroji resilience u jedince jsou sociální opora a osobní kontrola, u komunit jsou zdroji resilience soudržnost a sociální propojenost. Resilience, jež se týká obce, určité čtvrti nebo celého regionu, je závislá na vývoji. Důležité je, že resilience se dá zlepšovat či zcela naučit. Zvyšovat se dá také její efektivita. Velký podíl na vysoké efektivitě tvoří připravenost a informovanost. U jednotlivců jsou důležité silné a slabé stránky osobnosti, nicméně u komunit je mimo to velmi důležitá také kulturní či etnická opora [21].

1.2 Řízení krizové pomoci

V ČR je řízení pomoci v krizi dle Bohumily Baštecké zanedbáno nejvíce. Přitom aby se krize zvládla co nejlépe, je skutečně velmi důležité na tuto oblast klást důraz. Pokud se při krizové pomoci vyskytnou určité problémy, připisují se v první řadě špatné komunikaci [3].

Rozdělení řízení pomoci závisí na tom [3]:

- kdo a proč pomáhá;
- komu, jak a čím;
- ve spolupráci s kým.

Tato pomoc je řízena prostřednictvím třech **KO**, v českém jazyce třemi **S**[3]:

- komunikace (sdělování);
- koordinace (součinnost);
- kooperace (spolupráce).

2 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Pojem krizové řízení pochází z anglického slova **crisis management**, které znamená určité způsoby, jak postupují orgány veřejné správy, podnikatelské subjekty aj. v případě, že nastane krizová situace. K těmto způsobům patří také tzv. krizová opatření. Definice krizového řízení je následující [14]: „*Krizové řízení je strategické řízení, jehož cílem je zajistit trvale udržitelný rozvoj státu.*“ Koordinaci krizového řízení zajišťuje vláda ČR a orgány krizového řízení.

Čtyři důležité body, které jsou cílem krizového řízení, jsou následující. Prvním bodem jest předcházet nepříznivým situacím. V případě, že již určitá pohroma nastane, tak se snažit zvládnout danou situaci a zmírnit dopady. Posledním bodem je nutnost pracovat na obnově a následném rozvoji [14].

ČR se řídí v tomto ohledu zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. Významné je, aby řízení mělo logiku, aby se zbytečně neplýtvalo silami ani prostředky a aby zbytečně nedocházelo ke ztrátám. Je velmi důležité, že [14]: „*Snahou každého řízení musí být logické provázání předpisů, stanovení priorit v konfliktních oblastech a odstranění rozporů, s cílem ušetřit síly a prostředky a zabránit zbytečným ztrátám.*“

Jak uvádí Otakar Mika [3], krizové řízení bylo v ČR až do přelomu tisíciletí nedostatečně zakotveno v české legislativě. Až povodně s katastrofickým dopadem, v roce 1997 na Moravě, urychlily tvorbu a přijímání národní legislativy v oblasti krizového řízení a havarijního plánování.

2.1 Právní rámec krizového řízení

V roce 2000 byly přijaty zákony, které vymezily oblast krizového řízení. Publikovány byly souhrnně ve Sbírce zákonů ČR, částka 73, dne 9. srpna 2000, a v platnost vzešly 1. ledna 2001. Jedná se o pět zákonů, které tvoří základní právní rámec pro řešení následků krizových situací. Jsou jimi [3]:

- zákon č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů,

- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon),
- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákony 239 a 240/2000 vymezují určité pravomoci krajským hejtmanům, jelikož právě oni nesou zodpovědnost za krizové řízení kraje, dále organizují IZS na úrovni kraje, koordinují přípravy na záchranné a likvidační práce a také mají ke složkám IZS kontrolní pravomoc [3].

2.2 Orgány krizového řízení

Jsou to orgány, které se zabývají plánováním, organizováním, realizováním a kontrolováním všech činností, které jsou spojené s krizovými situacemi. V ČR jsou orgány krizového řízení: Vláda ČR, ministerstva a ostatní správní úřady, Česká národní banka, orgány krajů a obcí s územní působností. Tyto orgány vymezuje zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů [26].

Členy krizového štábu jmenuje starosta města. Krizový štáb je pak kompetentní k tomu, aby rozhodoval o případné evakuaci [3].

Obecní úřad má následující působnost [3]:

- organizuje připravenost obce na mimořádné události;
- seznamuje formou školení právnické a fyzické osoby s charakterem možných ohrožení a připravenou odezvou;
- poskytuje Hasičskému záchrannému sboru kraje podklady pro zpracování krizového plánu kraje;
- hospodaří s materiálem a stavbami civilní ochrany (včetně evidencí a kontrol);
- zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob;
- podílí se na provádění záchranných prací s integrovaným záchranným systémem;
- podílí se na zabezpečení nouzového přežití obyvatel.

Starostové obcí s rozšířenou působností mají také určité pravomoci. Koordinují a kontrolují přípravy na mimořádné události, dále při požádání velitele zásahu koordinují

samotné záchranné a likvidační práce, které jsou třeba při nastalé mimořádné události. V případě koordinace záchranných a likvidačních prací může starosta využít krizový štáb, který poskytne pomoc při těchto činnostech [3].

2.3 Způsoby řízení

Způsoby, jakým je krizové řízení prováděno, jsou dva. Můžeme je dělit **dle času**, a to na operativní, které řeší problémy podle toho, jak se naskytou, a dále taktické, které se snaží předvídat problémy, které mohou nastat. V neposlední řadě se jedná o strategické řízení, které se zaměřuje na dlouhodobé cíle a kvůli nim omezuje rozvoj. Mezi další dělení patří rozřazení **z hlediska přístupu** na reaktivní a pro-reaktivní. Reaktivní řízení znamená řešení problému v době, kdy přijde. Naopak pro-reaktivní je řešení, které se zaměřuje na prevenci a předem se snaží kalkulovat s možnými nastalými problémy. Následující tabulka znázorňuje rozdíly mezi těmito přístupy [14].

Tabulka 2: Rozdíly reaktivního a pro-reaktivního přístupu

Reaktivní přístup	Pro-reaktivní přístup
Zaměření na mimořádné události	Zaměření na zranitelnost a rizika
Scénář jedné události	Scénáře zabývající se mnoha riziky v dynamickém provedení
Vedení a operativní řízení	Řízení strategické a taktické
Hierarchické vazby	Proměnlivé vztahy
Zaměření na zařízení	Zaměření na schopnosti
Specializované expertizy	Specializované expertizy respektující široké souvislosti a pohledy veřejnosti
Naléhavost, krátkodobý časový rámec	Srovnávání, dlouhodobější časový rámec
Rychle se měnící použití informací	Rozdílnost pohledů, informační management
Vertikální tok informací	Rozptýlený, široký tok informací

Zdroj: [14]

2.4 Cíle krizového řízení

Jedním z hlavních cílů je ochrana populace, sociálně ekonomického života a v neposlední řadě kulturních památek a národního dědictví. Dalším cílem je zajistit zdroje pro přežití,

plnění mezinárodních povinností, zajistit stálou funkci infrastruktury při mimořádných událostech a provádět preventivní opatření, jako je například připravenost obyvatel. Kritické situace je nutno řídit takovým způsobem, aby nedocházelo ke zbytečným konfliktům. Ve vztahu k obyvatelstvu je nezbytná podpora odvahy populace odolávat agresii, dále je nezbytné zajistit účinnou odezvu obyvatelstva na mimořádné události [14].

2.5 Krizové stavy

Krizové stavy dělíme v ČR na tři skupiny. Určitý krizový stav má ve své kompetenci územní správní celek či vláda. Krizové stavy jsou vyhlášovány na základě závažnosti mimořádné události. V následujících podkapitolách jsou jednotlivé stavy popsány [8].

2.5.1 Stav nebezpečí

Je nejméně závažným stavem v ČR. Bývá vyhlášen hejtmánem daného kraje, potažmo primátorem hlavního města v místě výskytu mimořádné události. Dle zákona č. 240/2000 Sb., krizového zákona, ve znění pozdějších předpisů, je možné ho vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek. Dále pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému. Stav nebezpečí je možno vyhlásit na maximálně 30 dní. Prodloužit ho lze na základě souhlasu vlády [18].

2.5.2 Nouzový stav

Nouzový stav vyhláší vláda ČR na požádání hejtmána. Tento stav trvá nejdéle však 30 dní. Prodloužit ho je možné pouze na základě souhlasu Poslanecké sněmovny. Nastane v případě, že nelze zvládnout ohrožení, které nastává ve stavu nebezpečí [11].

2.5.3 Stav ohrožení

Je vyhlášen Parlamentem ČR na návrh vlády, dojde-li k bezprostřednímu ohrožení svrchovanosti státu či k ohrožení územní celistvosti. Stav ohrožení má čistě politickou povahu. Základním pramenem, který popisuje tento stav, upravuje ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Tento zákon nabyl účinnosti 29. 5. 1998, novelizován byl 1. 12. 2000 [19].

2.5.4 Válečný stav

Vyhlašuje ho výhradně Parlament ČR. Je to stav, který vznikne mezi státy, kvůli vzniku ozbrojeného konfliktu. Válečný stav je definován v Ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České Republiky. Nastává v případě, že je ČR napadena útočником. Vzniká také při plnění mezinárodních smluvních závazků o společné obraně proti napadení [14].

Následující tabulka shrnuje a zpřehledňuje krizové stavy, které je možno v ČR vyhlásit.

Tabulka 3: Krizové stavy v ČR

Druh	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman (primátor hl. m. Prahy)	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (předseda vlády)	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Parlamentu
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament na návrh vlády	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

Zdroj: upraveno podle [9]

2.6 Kolektivní ochrana

Historie civilní obrany sahá až do 30. let minulého století. Na samém začátku jde spíše o civilní protiletdeckou ochranu a ochranu obyvatelstva před vzdušným napadením.

Nejdůležitějším byl tehdy zákon o ochraně a obraně proti leteckým útokům. Vznik civilní obrany se datuje na 13. 7. 1951, kdy proběhlo Vládní usnesení o civilní obraně [20].

Roku 1958 proběhla novelizace vládního nařízení z roku 1951 a bylo přijato Usnesení Republiky československé č. 49 o civilní obraně Republiky československé, dále byla schválena Směrnice o civilní obraně Republiky československé. Obě části tohoto dokumentu byly přísně tajné. Šedesátá léta přinesla nejen změnu názvu státu, nýbrž také změnu správního členění státu. Byl přijat zákon č. 40 Sb. ze dne 18. dubna 1961 o obraně Československé socialistické republiky [20].

Zákon, který se týkal připravenosti občanů k civilní obraně, je zákon č. 72 Sb., ze dne 27. června 1973 o branné výchově. Zákon prošel v roce 1976 některými změnami, ale platil až do 15. května 1991. Přechodné období, jímž je nazváno období od roku 1989 do vzniku České republiky, je významné z důvodu ratifikace Dodatkových protokolů k Ženevským úmluvám o ochraně obětí ozbrojených konfliktů[20].

Republiky československé, dále byla schválena Směrnice o civilní obraně Republiky československé. Obě části tohoto dokumentu byly přísně tajné. Šedesátá léta přinesla nejen změnu názvu státu, nýbrž také změnu správního členění státu. Byl přijat zákon č. 40 Sb. ze dne 18. dubna 1961 o obraně Československé socialistické republiky [20].

Civilní ochrana v České republice se vyvíjela od jejího vzniku, což znamená od 1. 1. 1993. Usnesení vlády České republiky č. 126 ke stavu civilní ochrany České republiky, její struktuře a materiálnímu zabezpečení s přílohou Opatření civilní ochrany České republiky vzniklo právě pro správné fungování civilní ochrany v ČR 17. března 1993. Dalším mezníkem v bezpečnostním systému se staly povodně v roce 1997. Ústavní zákon č. 110 o bezpečnosti České republiky byl schválen 22. dubna 1998[20].

V současné době jsou aktuálními zákony, týkající se bezpečnosti obyvatelstva ČR, již zmíněný Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů [20].

2.6.1 Varování

Od roku 1991 se v ČR tvoří systém varování a informování. Důležitým prvkem tohoto systému je jeho jednotnost. V ČR tvoří tento systém poplachové sirény, vyrozumívací centra a soustava dálkového a místního vyrozumění[22].

Varovný signál, kterým se v ČR obyvatelé varují při vzniku mimořádné události, je Všeobecná výstraha. Jedná se o signál, který má kolísavý tón trvající 140 sekund. Vždy, když dozní tento signál, následuje mluvená část, kdy je obyvatelům popsána daná nestandardní situace. Dále je obyvatelům sděleno, jak se mají chovat a chránit. Mimo jiné může být také obyvatelstvu předána tato informace prostřednictvím sdělovacích prostředků. V ČR je umožněno HZS ČR podat informace pomocí rozhlasu či televize [22].

2.6.2 Evakuace obyvatelstva

Evakuace obyvatelstva je odsun osob, hospodářských zvířat a věcí v určitém pořadí, z prostoru ohrožení. Evakuace zvířat a věcí je závislá na druhu evakuace, možné přepravě, času a nařízení, které vyhlásí velitel zásahu. Evakuaci lze dělit několika způsoby. Jedním možným, je dělení dle rozsahu opatření. Evakuaci pak dělíme na **objektovou** a **plošnou**. Objektová evakuace je odsun obyvatelstva, zvířat a věcí z jedné nebo pouze z nízkého počtu budov. Plošná evakuace je evakuace z velkého teritoria. Dále je dělena evakuace obyvatelstva z pohledu doby trvání na evakuaci **dlouhodobou**, kdy jsou obyvatelé evakuováni mimo domov na více než 24 hodin a na **krátkodobou**, kde není nutné opustit domov na dlouhou dobu. Z hlediska řešení ohrožení a způsobu realizace existuje evakuace **přímá a s ukrytím, samovolná a řízená**. Plán evakuace musí obsahovat také pokyny pro chování obyvatelstva, které musí být srozumitelné [13].

Co by se mělo nacházet v evakuačním zavazadle, je blíže specifikováno v příloze A této práce.

2.6.3 Ukrytí obyvatelstva

Kolektivní ochrana obyvatelstva ukrytím znamená opatření, které je potřeba v případě, že nastane mimořádná událost, většinou většího rázu, jako je provozní havárie či událost, která je spojena se zbraněmi hromadného ničení. Z názvu lze vyčíst, že místa, která zajišťují bezpečnost v těchto situacích, se nazývají úkryty. Jde o části budov, které jsou umístěny buď nad zemí, nebo pod zemí. Využívány jsou stálé, ale také improvizované úkryty. Stálé úkryty se začaly budovat v roce 1951 na určených místech. Po roce 1990 již nebyly vyčleňovány prostředky na budování nových úkrytů. Finance sloužily a nyní slouží pouze pro zdokonalení těchto úkrytů. Úkryty se budovaly ve správních, ekonomických a komunikačních centrech, na strategických místech a hlavně ve velkých městech. Města, kde byly úkryty stavěny, jsou například Praha, Ostrava, Pardubice, Hradec Králové, Plzeň, Kladno, Brno a Zlín. Po ČR jsou

úkryty rozmístěny nerovnoměrně. Zajímavostí je, že v okolí Jesenicka je minimum úkrytů, naopak nejvíce jich je k nalezení v Praze a okolí [13].

V příloze B je k nahlédnutí mapa, na které je znázorněno rozmístění stálých úkrytů v jednotlivých krajích na území ČR k 31. 12. 2011.

3 KRIZOVÁ KOMUNIKACE

Probíhá před, při i po skončení mimořádné události, a to mezi organizacemi, médii, jednotlivci, ale i skupinami a hlavně mezi odborníky krizového řízení.

Dle Štěpána Vymětala je krizová komunikace [23]: „*Výměna informací mezi odpovědnými autoritami, organizacemi, médii, jednotlivci a skupinami před mimořádnou událostí, v jejím průběhu a po jejím skončení. Bývá označována též jako komunikace v krizi, komunikace rizika.*“ Při krizové komunikaci je důležité brát zřetel na obsahovou a formální stránku komunikace a také na možné nástrahy s ní spojené. Problém, který může nastat, souvisí s pěstováním důvěry u obyvatelstva. Další potíž může spočívat v míře vnímání obyvatelstva samotného rizika. Krizová komunikace by měla pomoci s informační asimilací obyvatelstva v průběhu mimořádné události. Při mimořádné události je vhodné sledovat celkový průběh a obraz aktuální krize a způsob, jak organizace a autority s krizí zachází [23].

Pohledy na krizovou komunikaci jsou následující. Zaprvé je to interní komunikace, která probíhá mezi složkami krizového řízení nebo jde o komunikaci mezi příslušníky složek krizového řízení a jednotlivci či skupinami, které postihla mimořádná událost. Nebo může jít o externí komunikaci, která probíhá mezi obyvateli a médii [23].

Krizová komunikace využívá komunikační strategie, vztah s médii, vztahy s veřejností, osvětu zdravotního vzdělávání. Krizová komunikace je velmi důležitá, neboť vede lidi i organizace ke krizové připravenosti. Snaží se o to, aby obyvatelé byli informováni o tom, jak reagovat před, během a po mimořádné události. Hlavními aspekty jsou obsah a forma, možnosti úskalí, otázky vnímání rizika, problematika budování důvěry. Důležité je, zdali vnímání lidí odpovídá reálnému stavu a pokud jsou schopni vstřebávat informace v ohrožení. Hlavním úkolem médií je obyvatelstvo informovat pravdivě. Před událostí je vzdělávat v oblasti prevence a již mít materiály pro reakci na mimořádnou událost. Během události je důležité obyvatele přimět k rychlé reakci a doplnit znalosti. Po události informovat o záchranných pracích a zklidnit veřejnost [23].

3.1 Zásady komunikace s obyvatelstvem

Zásady jsou velmi důležité pro samotnou přípravu krizové komunikace. Pokud jsou dodrženy, snadněji se poté dosahuje požadovaných komunikačních cílů. Mezi důležité zásady komunikace patří [10]:

- **Zásada akce**

Zásada akce znamená jednat rychle a v akci. V žádném případě se nesmí čekat až na reakci.

- **Rychlost**

Je velmi důležité, kdo přijde se zprávou jako první, ten si totiž získá největší důvěru. Paul Shrivastava, ředitel amerického Industrial Crisis Institute, tvrdí, že [10]: *„Každá krize ponechává pootevřené časové okno umožňující dostat krizi pod kontrolu, ale jen v časovém rozpětí 45 minut až 12 hodin“*. Z tohoto vyplývá poučka, že v krizové situaci se vyplatí čekat do doby, kdy jsou k dispozici všechna relevantní fakta [10].

- **Hovořit zásadně „jedním jazykem“**

Pokud jsou informace vydávány v nepřítomnosti ostatních členů krizového štábu, je nutno zajistit, aby se sdělení dostalo i k nim. Jinak nelze zajistit nerozdílné interpretace [17].

- **Negativismus**

Pro média není senzací normální stav. Média většinou touží po problémech a nenormálních stavech. Nelze ale křivdit pouze médiím, i samotná veřejnost si žádá spíše zprávy o sporech než tzv. obecné zprávy.

- **Obracet se na experty**

Odborníci v daném oboru porozumí situaci více a zbytečně nevyvolají paniku.

- **„Davidův efekt“**

Znamená, přiklánět se na stranu slabších.

- **Moment překvapení**

Krizová situace se skládá z mnoha obrazů, sekvencí a vztahů mezi nimi. Veřejnost má sklon vyjimat z událostí jednotlivosti, které jsou mimořádné a představují moment překvapení [17].

- **Jasná slova**

Používáním jasných slov lze předejít možným kolísím [10].

3.2 Pravidla krizové komunikace

Zajistit pravidla krizové komunikace je přímo nutné. Následující body tato pravidla vymezují [23]:

- poskytovat omezené množství jasně formulovaných informací;
- jednotlivá sdělení udržet krátká;
- sdělení opakovat;
- využít vizuální podpory (obrázky, grafika);
- k vyvážení jedné negativní informace je třeba využít jednu pozitivní;
- vyhnout se záporům;
- kontrolovat svou neverbální komunikaci.

3.3 Cíle krizové komunikace

Hlavním cílem krizové komunikace je zachránit životy, usnadnit záchranářům záchranné práce, snižovat nebezpečí, omezovat úzkost a vytvořit tzv. obraz krize.

Plán krizové komunikace musí obsahovat kontakty na TV stanice, rádia. Dále by se měla aktualizovat webová stránka pro poskytování informací, připravit neomezená informační linka, připravit informační letáčky (také v hlavních světových jazycích), měla by být zajištěna spolupráce s hasiči, policií, zdravotní službou. Po skončení události zajistit informační zprávu, vyjádření lítosti, naslouchat potřebám veřejnosti. Veškeré informace pro veřejnost by měly být jasné, stručné, včasné, přesné a důvěryhodné. Aby se lidé zotavili z dané situace, je potřeba, aby se nepotlačovaly jejich aktuální názory [10].

3.4 Komunita jako sociální opora

Lidé, kteří žijí ve stejném místě, mají podobné zájmy, také sdílí podobné názory a pohledy na společný problém, se označují pojmem komunita. Důvodem je to, že je spojuje stejná historie a kultura. Sociální síť představuje vztahy a vazby mezi lidmi, kteří jsou součástí skupiny. Tuto skupinu může představovat obec, region či stát. A sociální síť se posuzuje z hlediska [3]:

- velikosti = počet lidí, s kterými je osoba v přímém kontaktu;

- hustoty = četost a rozsah kontaktů (sociální síť hustá a řídká);
- obsahu = jak kontakt mezi dvěma členy sociální sítě probíhá, co se v něm děje;
- intenzity = stupeň blízkosti vztahu;
- směru a určení = stupeň vzájemnosti mezi členy sítě.

3.4.1 Komunita jako součást krizové komunikace

Komunitu je nutné zapojit do krizové komunikace. Kdyby se sama komunita nemohla zapojit do rozhodování, snižovala by se její důvěra v krizovém řízení, a k tomu by nemělo docházet. Komunitu musí orgány krizového řízení zapojit co nejdříve, avšak musí být jasně určena jejich role. Nikdy není příznivé, když komunita zasahuje příliš. Při řešení krizové situace veřejnost v mnohém pomůže, jelikož informace, které lze od této komunity získat, jsou jedinečné a vzácné. Dle Steibové je zapojení komunity významné z následujících důvodů [23]:

- Lidé mají (a cítí) právo dělat rozhodnutí o otázkách, které přímo zasahují jejich zdraví a životy.
- Podněty přicházející z komunity mohou pomoci krizovému managementu lépe rozhodovat.
- Zapojení komunity vede k lepšímu pochopení problému a lepšímu reagování na specifická rizika.
- Zasažená komunita může přinášet různé perspektivy k řešení problému.
- Kooperace s komunitou zvyšuje důvěryhodnost krizového managementu.

Pokud se komunikuje se skupinou lidí, je v první řadě důležité, tuto skupinu dobře znát.

3.5 Přípravenost komunity

Obyvatelstvo daného regionu se považuje za připravené v případě, že je dostatečně informováno, ovládá a umí používat pomůcky týkající se ochrany, ale hlavně tyto pomůcky vlastní, případně má možnost se k nim jednoduše a rychle dostat. Jedná se o pomůcky a vybavení jako je například evakuační zavazadlo[3].

Komunita dané obce většinou není seznámena s tím, že úřady daných obcí jsou povinny občany informovat o možných nastalých mimořádných událostech. Je zde i možnost si od správních úřadů vyžádat soubor informací, týkajících se [3]:

- možnosti vzniku přírodních katastrof a jejich následky;

- zdroje rizika u průmyslových objektů a jejich havarijní dopady;
- zdroje rizika při přepravě nebezpečných věcí a jejich havarijní dopady;
- velikost objektu nebo jeho zařízení (počet zaměstnanců a jejich směnnost, rozloha objektu a jeho zařízení);
- způsoby místního varování obyvatelstva o ohrožení anebo zasažení obyvatelstva;
- způsoby evakuace obyvatelstva, doporučený obsah evakuačního zavazadla;
- nejbližší úkryt civilní ochrany, který je pro občana určen;
- nejbližší prodejna osobních ochranných prostředků a pomůcek;
- doporučené způsoby chování obyvatelstva při různých mimořádných událostech;
- opatření, která přijaly správní úřady ve vztahu k prevenci mimořádných událostí;
- opatření, která přijaly správní úřady ve vztahu k minimalizaci následků a dopadů mimořádných událostí a související informace, příručky a brožury.

Největším problémem se stává fakt, že obyvatelé o této možnosti většinou nevědí. V druhém případě nepřikládají žádnou nutnost se o něco podobného zajímat [3].

3.6 Integrovaný záchranný systém

IZS je zkratka pro Integrovaný záchranný systém, který funguje na základě platné legislativy ČR. IZS není instituce, ale jedná se o spolupracující součinnostní systém. Tento systém by měl zabezpečit to, aby se všechny možné zdroje, které je nutno využít při záchranných a likvidačních pracích, použily včas a správně. IZS a jeho složky vymezuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů [3].

3.6.1 Složky integrovaného záchranného systému

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů jsou složky IZS děleny na **základní a ostatní**. Mezi základní patří Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky. Ostatními složkami IZS se rozumí vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové

organizace a sdružení občanů, které je možno využít k záchranným či likvidačním pracím. Ostatní složky IZS poskytují tuto pomoc pouze na vyžádání [25].

Důležitá telefonní čísla na složky IZS jsou[12]:

- Hasičský záchranný sbor ČR 150;
- Záchraná zdravotnická služba 155;
- Policie ČR 158;
- Městská policie 156;
- Tísňové volání, jednotné mezinárodní telefonní číslo 112.

3.6.2 Úkoly Integrovaného záchranného systému

Složky IZS musí být koordinované, což znamená, že probíhá správná součinnost záchranných a likvidačních prací včetně jejich řízení. Hlavním úkolem IZS je tedy součinnost složek IZS [25].

Prostřednictvím součinnosti složek je zapotřebí [25]:

- vyhodnotit druh a rozsah mimořádné události a jí vyvolaných ohrožení;
- uzavřít místo zásahu a omezit vstup osob, jejichž přítomnost zde není potřebná;
- zachránit bezprostředně ohrožené osoby, zvířata nebo majetek, popřípadě je evakuovat;
- poskytnout neodkladnou zdravotní péči zraněným osobám;
- přijmout nezbytná opatření pro ochranu životů a zdraví osob ve složkách IZS;
- přerušit (například provizorní opravou, zamezením úniku nebezpečných látek) trvající příčiny ohrožení vyvolané mimořádnou událostí;
- omezit ohrožení vyvolané mimořádnou událostí a stabilizovat situaci v místě zásahu (například hašením požárů, ochlazováním konstrukcí, odstraněním staveb);
- přijmout odpovídajících opatření v místech, kde se očekávají účinky při předpokládaném šíření mimořádné události;
- poskytnout nezbytnou humanitární pomoc postiženým osobám;
- poskytnout neodkladnou veterinární péči zraněným zvířatům;

- poskytnout nutné informace příbuzným osobám, které jsou výrazně postiženy mimořádnou událostí;
- podávat nezbytné informace o mimořádné události a prováděných záchranných a likvidačních pracích sdělovacím prostředkům a veřejnosti;
- dokumentovat údaje a skutečnosti za účelem zjišťování a objasňování příčin vzniku mimořádné události a dokumentovat záchranné a likvidační práce, což obsahuje základní přehled o nasazených složkách a časový sled prováděných činností.

3.7 Školství a ochrana obyvatelstva

MV i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) má zájem na tom, aby se již na základních školách žáci seznamovali s tématy, jako je ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí. Příručka, kterou vydalo MV, konkrétně generální ředitelství HZS ČR, nese název „**Ochrana člověka za mimořádných událostí**“ a je určena pro učitele základních a středních škol. Jedná se o druhé, upravené a rozšířené vydání z roku 2003. Tato příručka byla vydaná v souladu s Pokynem MŠMT ze dne 4. března 2003 z důvodu začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů. Příručka byla vydána jako neprodejná jednorázová účelová publikace. Obsah příručky je zveřejněn v plném znění na internetových stránkách MV: <http://www.mvcr.cz> [15].

Dle příručky se žáci s problematikou, která se týká mimořádných událostí, seznamují na základních školách a na středních školách si ji opakují a prohlubují. Ve školách nejde o samostatný předmět, nýbrž by se tyto záležitosti měly objevovat v předmětech, které s nimi částečně souvisí. Časově není výuka nikterak vymezena, vše je pouze na učitelích. MV-generální ředitelství záchranného sboru ČR dodalo základním a středním školám tuto příručku spolu s didaktickými pomůckami, např. **videokazetu se čtyřmi filmy** („Povodně a ochrana člověka“, „Havárie s únikem nebezpečných látek“, „Než přijede záchranka“, „Ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí“), **příručku pro obyvatele** („Pro případ ohrožení“) a **metodickou pomůcku** („Sebeochrana obyvatelstva“) [12].

3.7.1 Příručka pro učitele základních a středních škol

Příručka je rozdělena do několika témat. Těmito hlavními tématy jsou Ochrana obyvatelstva, Živelní pohromy, Havárie s únikem nebezpečných látek a Radiační havárie jaderných energetických zařízení. Příručka obsahuje také úvodní poznámky, náměty na

praktická cvičení a doporučenou literaturu, pro efektivnější pochopení témat. U jednotlivých témat je vyčleněn obsah, přílohy, cíle výuky, základní pojmy, pojednání o problému a závěrečný test spolu se správnými odpověďmi [12].

4 MĚSTO ČESKÝ BROD

Český Brod je druhým největším městem okresu Kolín. Nachází se ve Středočeském kraji a z údaje k 1. 1. 2012 zde žije 6 843 obyvatel. Jelikož je Český Brod obcí s rozšířenou působností pro 24 obcí, celkový počet obyvatel patřící do správní oblasti ORP Český Brod je 17306 [2].

Historie města Český Brod sahá až do 12. století. 4. února 1437 bylo město povýšeno na město královské a císař Zikmund udělil městu městský znak. Roku 1850 se stalo město sídlem okresního soudu. Český Brod je bohatý na památky, k nejvýznamnějším patří dochované zbytky hradebního systému, kostel sv. Gotharda či velmi zajímavé novorenesanční a secesní stavby [4].

4.1 Vývoj města a jeho současné hospodářské postavení

Výhodou města je především jeho poloha, neboť leží na železniční trati Praha -Pardubice. Co se týče vzdělání obyvatel, největší zastoupení má obyvatelstvo se střední odbornou školou bez maturity a s úplným středním vzděláním s maturitou. Ve městě jsou dvě základní školy, jedna střední škola, gymnázium, základní umělecká škola, tři mateřské školy a dvě školy speciální. Pokud jde o složky IZS, ve městě se nachází stanice Policie ČR a Městské policie, budova Nemocnice s léčebnou pro dlouhodobě nemocné a s ošetřovatelskými lůžky. Dále město disponuje výjezdovými stanovišti záchranné zdravotní služby, stanicí Hasičského záchranného sboru či dobrovolnými hasiči. V případě, že se nemá kdo postarat o seniory, nachází se ve městě Penzion Anna, který je určen právě pro ně. Dále je v Českém Brodě k dispozici pečovatelská služba, ústav sociální péče pro mladé, mateřské centrum Kostička. Provádí se zde také protidrogová prevence, neboť je město napadeno majetkovou trestnou činností, která je právě spojená s výrobou a držením omamných látek [2].

4.2 Skutečnosti významné z hlediska bezpečnosti města

Město Český Brod je členem asociace **Zdravá města, obce a regiony České Republiky**, a proto se zde každý rok uskutečňují tzv. fóra, kterých se účastní zástupci jednotlivých oblastí, jako je bydlení, vzhled města, životní prostředí a zeleň, podnikání, zaměstnanost, služby, cestovní ruch a památky, doprava, zdravotnické a sociální služby, bezpečnost, řízení rozvoje, správa města a spolupráce, vzdělávání, rekreace, sport, kultura a aktivity volného času. Vždy je zde zastoupen jeden člověk z lidu a jeden, který je v dané oblasti odborníkem. V loňském

roce se toto fórum konalo 16. 5. 2012, kde vzešly a charakterizovaly se hlavní problémy města, především ty, které se týkaly bezpečnosti města Český Brod [1].

4.3 Předpokládaný vývoj města

V březnu roku 2012 město uveřejnilo Strategický plán města Český Brod do roku 2022, na kterém se podílelo přibližně 100 lidí a zhruba 750 občanů formou vyplnění dotazníků. Hlavním úkolem strategického plánu je vytyčení dlouhodobých směrů rozvoje města, definování specifických i strategických cílů. Součástí strategického plánu je také Akční plán, kde jsou k těmto cílům přiřazeny konkrétní projekty, které jsou nutné pro jejich naplnění. Akční plán platný na rok 2012/2013, schválilo zastupitelstvo v lednu 2012. Strategický plán města Český Brod obsahuje celkové SWOT analýzy města Český Brod. Mezi silné stránky města patří především poloha města, protože Český Brod leží zhruba ve středu trasy mezi Kolínem a Prahou, dále se město cítí silné, co se týče historie, památek. Jako svou přednost bere také aktivní obyvatelé, sdružení a spolky. Na prvním místě slabých stránek města je bezpečnost a kriminalita ve městě, užívání drog, či dopravní situace ve městě, která není nikterak pozitivní [2].

Součástí Strategického plánu jsou dále pak SWOT analýzy klíčových oblastí, v příloze C je SWOT analýza týkající se bezpečnosti.

4.4 Aktivity v oblasti výzkumu a vývoje bezpečnosti

Bezpečnost patří ke klíčovým oblastem města. Je na první pohled zřejmé, že město této oblasti věnuje velký zájem a klade na ní důraz. Strategický plán města Český Brod do roku 2022 obsahuje vizi města, která zní [2]: „*Občané, podnikatelé i návštěvníci města se nemusejí obávat o svoji bezpečnost ani majetek v jakoukoli denní i noční dobu. Městská policie poskytuje nepřetržitou službu. V jejích službách pracují dobře zaplacení, efektivně pracující a vzdělaní odborníci. Integrovaný záchranný systém je plně funkční a ověřený. Fungují další informační systémy - kamerový, záchranný. Město dbá na bezpečnost dopravy včetně cyklostezek a další nemotorové dopravy.*“

K hlavním cílům města tedy patří zajistit prevenci společensky rizikových jevů, zajistit bezpečnost, klid a pořádek ve městě, minimalizovat podmínky usnadňující páchaní protiprávní činnosti a aktivně vyhledávat a potírat protiprávní jednání.

4.5 Školy ve městě

Jak je psáno výše, ve městě se nacházejí dvě základní školy, gymnázium, střední škola, základní umělecká škola, tři mateřské a dvě speciální. V této práci bude kladen důraz na tři skupiny obyvatel, především na žáky Základní školy Žitomiřská, studenty Gymnázia Český Brod a na studenty vysokých škol. Jelikož se ve městě nenachází žádná vysoká škola, budou tuto skupinu tvořit náhodně vybraní studenti.

4.5.1 Základní škola Žitomiřská

Základní škola Žitomiřská leží na okraji města Český Brod. Právě město Český Brod je zřizovatelem této Základní školy. Statutárním orgánem zřizovatele školy je starosta města Bc. Jakub Nekolný. Sídlo Základní školy se nachází na adrese Žitomiřská 885, Český Brod 282 01. Organizace vznikla 1. ledna 1993, byla zřízena na dobu neurčitou a statutárním orgánem je v současné době ředitelka Mgr. Drahomíra Čadská, která byla jmenována zřizovatelem. Škola byla od měsíce září roku 2005 vybrána MŠMT do souboru škol ve Středočeském kraji, poskytujících vzdělávání v českém jazyce dětem cizinců v rámci EU. Od školního roku 2011/12 je členem Asociace cambridgeských škol v ČR. Oficiální stránky Základní školy jsou: <http://www.zsžitomirska.info>. Email organizace je: zs-cebrod@telecom.cz. Platná legislativa Základní školy je Vyhláška MŠMT č.15/2005[24].

4.5.2 Gymnázium Český Brod

Gymnázium Český Brod leží poblíž centra města. Zřizovatelem místního gymnázia je Středočeský kraj. Sídlo Gymnázia se nachází na adrese Vítězná 616, Český Brod 282 01. Statutárním orgánem gymnázia je v současné době ředitel Mgr. Ivo Kocum. Jedná se o Gymnázium s všeobecným zaměřením. Oficiální stránky Gymnázia jsou: <http://gcbrod.cz/>. Email organizace je: info@gcbrod.cz[7].

4.6 Bezpečnost v Českém Brodě

Ve městě s přibližně sedmi tisíci obyvateli zajišťují bezpečnost složky integrovaného záchranného systému. Nachází se zde služebna Policie ČR, Městské policie, stanice Hasičského záchranného sboru územního odboru Kolín a výjezdové stanoviště Zdravotnické záchranné služby. V případě potřeby bude ve městě zasedat krizový štáb, který by byl tvořen osobami z Městského úřadu, velitelem stanice Hasičského sboru Český Brod či vedoucím obvodního oddělení Policie ČR. Co se týče školství, tak základní, ale také střední školy by

měly do svých vzdělávacích programů bezpečnost začlenit. Důležitá je zde osvěta daného problému, ale také příprava na možnou mimořádnou událost.

Jakým způsobem se snaží město a jednotlivé školy informovat a připravovat komunity, a také jak se jim to daří, se zabývá následující část práce. Klíčovými osobami se stali žáci a studenti místní základní a střední školy. Dále pak studenti vysokých škol, a konečně také lidé dospělí, povětšinou pedagogičtí pracovníci. Všichni, kteří se účastnili tohoto šetření, v Českém Brodě bydlí nebo tráví většinu dne.

5 VYMEZENÍ ZKOUMANÝCH KOMUNIT

Komunity města, které byly podrobeny šetření, jsou lépe specifikovány v následujících podkapitolách. Každá tato podkapitola se věnuje jedné skupině dotazovaných občanů. Je v nich uveden nejen počet respondentů, ale také jejich věk a způsob, jakým byla provedena distribuce dotazníků.

5.1 Komunita na Základní škole Žitomířská

Žáci Základní školy v Českém Brodě se stali první skupinou zkoumání. Cílem bylo zjistit, zda ví, jak se chovat v případě, že nastanou nejrůznější mimořádné události., zda mají představu, co je evakuační zavazadlo a co obsahuje, jaké existují v ČR základní složky IZS a jaká telefonní čísla by vytočili v krizové situaci. Sociologický průzkum formou dotazníku byl prováděn v 9. ročnících této základní školy. Jednalo se tedy o žáky ve věku 14-15 let. Bylo osloveno celkem 20 respondentů a dotazník jim byl distribuován v tištěné formě. K vyplňování se postavili kladně. Návratnost dotazníkové šetření byla u této skupiny 100%. Je možné to zdůvodnit tím, že dotazník žáci vyplňovali během vyučovací hodiny. Dalším úkolem bylo zjistit, jaký efekt přinesl projekt ve formě již zmiňované příručky.

5.2 Komunita na Gymnáziu Vítězná

Studenti Gymnázia Český Brod, jejichž věk se pohybuje mezi 18 a 19 rokem života, vyplnili stejný dotazník jako žáci základní školy. Tento dotazník dostali v tištěné formě a znovu byla návratnost tohoto šetření 100%. Jednalo o 20 respondentů, tentokrát o studenty maturitních tříd. Konkrétně šlo o studenty osmileté, ale také čtyřleté formy studia. Cílem bylo zjistit, zda za studia strávené na střední škole bylo prohlubováno jejich povědomí o bezpečnosti a připravenosti obyvatel na mimořádné události.

5.3 Komunita vysokoškolských studentů

V tomto případě se jednalo o skupinu velmi různorodou, poněvadž skupinu spojovalo pouze studium na vysoké škole a místo bydliště. Skupinu tvořilo celkem 20 studentů, kteří dojíždí za vzděláním do měst, jako jsou například Praha, Hradec Králové, Pardubice. Byli to studenti oborů s pedagogickým, ekonomickým, uměleckým či chemickým zaměřením. Tito studenti vyplňovali stejný dotazník jako žáci i studenti předchozích kapitol. Pouze s tím rozdílem, že jim byl dotazník poskytnut v elektronické podobě. Věkový průměr těchto studentů byl 21 let. A návratnost dotazníkového šetření byla 100 %.

5.4 Komunita ostatních občanů

Tento vzorek respondentů byl vybrán náhodně. Tištěný dotazník vyplnili ze školního prostředí například učitelé, vychovatelky či školník. Dalšími respondenty byli lidé náhodně vybraní, a proto s různými typy povolání. Dotazníkového šetření se zúčastnili podnikatelé, obchodníci, ale také lidé bez zaměstnání. Celkem bylo osloveno 20 respondentů, které pojilo jediné, a to místo bydliště, kterým je Český Brod. Věkové rozpětí bylo 18-70 let. Celkem bylo osloveno 20 respondentů, které pojilo jediné, a to místo bydliště, kterým je Český Brod. Věkové rozpětí bylo 18-70 let. Byly osloveny osoby, u kterých se dala očekávat ochota vyplnění dotazníku, a proto byla návratnost dotazníků 100%.

6 PRŮZKUM VEŘEJNÉ INFORMOVANOSTI O BEZPEČNOSTI

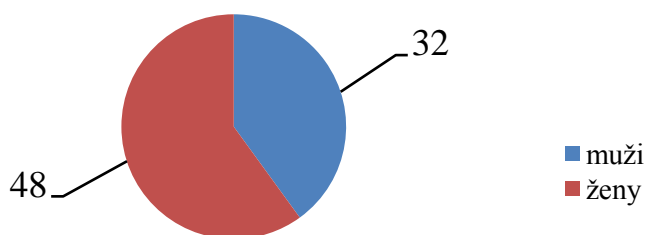
Jak již bylo napsáno, místem průzkumu se stalo město Český Brod, konkrétně tedy lidé, kteří zde bydlí nebo navštěvují základní či střední školu. Celkem bylo osloveno 80 respondentů.

6.1 Výzkumný nástroj

Průzkum mezi obyvateli města Český Brod proběhl formou dotazníku, který byl anonymní. Dotazník byl respondentům předložen ve dvou verzích. První byl určen pro žáky a studenty, druhý pro dospělé osoby. Dotazníky se lišily pouze v identifikačních otázkách (např. u dospělých bylo požadováno povolání) a také v tom, že dotazník pro žáky a studenty obsahoval otázku, která se týkala cvičného poplachu na půdě školy. Žákům a studentům se v dotazníku tykalo, ostatním osobám byly otázky pokládány ve formě vykání. Inspirací pro tyto dotazníky se stala příručka pro učitele základních a středních škol, kterou v roce 2003 vydalo MV, konkrétně Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [12].

Tento dotazník obsahoval celkem 23 otázek. Otázky byly různorodé, orientovány byly, jak na znalosti týkající se ochrany obyvatelstva, tak na přímé zkušenosti dotazovaných osob. První otázky dotazníku sloužily k částečné identifikaci osoby. Respondent zde musel vyplnit pohlaví, věk, vzdělání a pracující osoby také své povolání. V dotazníku se objevovaly otázky otevřené, uzavřené, ale také polootevřené. Většina z nich se soustředila na znalosti jedince, a proto se u těchto otázek objevovala odpověď „nevím“, která nechala na respondentovi a na jeho svědomí, jak s ní naloží. Dotazníky byly respondentům podány k vyplnění na začátku března roku 2013.

Následující graf znázorňuje celkový poměr mužů a žen, kteří se zúčastnili šetření. Celkem se tohoto průzkumu účastnilo 80 lidí.

Obrázek 1: Graf znázorňující poměr zastoupeného pohlaví v průzkumu

Zdroj: vlastní

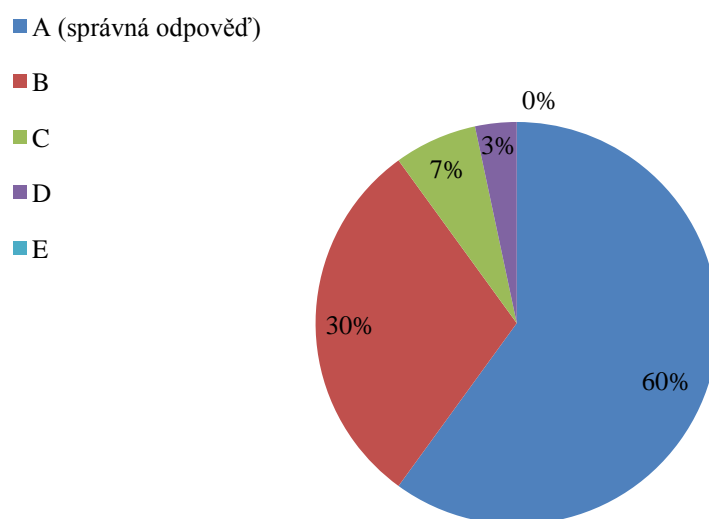
Dotazník pro žáky a studenty je v plné verzi k nahlédnutí v příloze D této práce.

Kromě dotazníkového šetření byl pro účely naplnění cíle analýzy projektů podporujících resilienci komunit uskutečněn také řízený rozhovor s panem Václavem Hájkem z oddělení Krizového řízení. Tomuto řediteli bylo položeno celkem 14 otázek. Ty se týkaly především zajištění informovanosti obyvatel na mimořádné události, ale také byly orientovány na připravenost občanů města na mimořádné události.

6.2 Shrnutí odpovědí žáků a studentů

Celkem bylo osloveno 60 žáků a studentů, z toho 20 žáků ze základní školy, 20 studentů z gymnázia a 20 studentů vysokých škol. Poměr žen a mužů byl v této skupině 34:26.

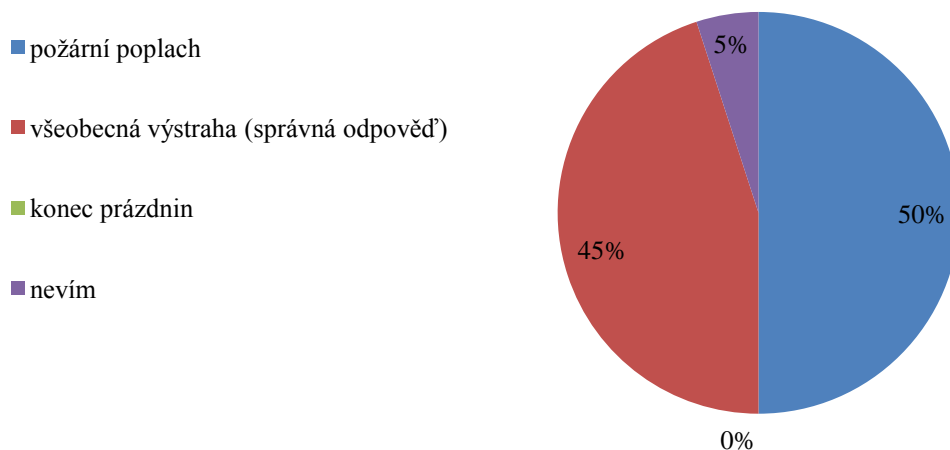
První znalostní otázka zněla: „*Co si představuješ pod pojmem mimořádná událost?*“. Cílem bylo zjistit, zda si jsou žáci a studenti jisti definicí tohoto pojmu. Následující graf znázorňuje procentuální podíly jednotlivých odpovědí, přičemž první odpověď, (odpověď A), byla ta správná a dospělo k ní 58 dotázaných. Úspěšnost tedy byla 60 %, nicméně v mnoha případech docházelo k záměně pojmů mimořádná událost a ochrana obyvatelstva. Definici ochrany obyvatelstva představovala odpověď písmeno B, kterou zvolilo 30 % respondentů. Mimořádná událost je pouze povodeň, zemětřesení a sesuvy půdy pro 7 % studentů a žáků, kteří volili špatnou odpověď. Odpověď D v grafu znázorňuje odpověď, „nevím“, a k této odpovědi dospěli pouze dva muži, tj. 3 % dotazovaných. Nikdo si pod pojmem mimořádná událost nepředstavuje jen dopravní nehodu, u které asistuje Policie ČR, a proto tuto odpověď nezaškrtl žádný respondent ze skupiny žáků a studentů.

Obrázek 2: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 1 pro žáky a studenty

Zdroj: vlastní

Druhá otázka se týkala varování. Otázka zněla: „**Jaké varování ohlašuje kolísavý tón sirény, který trvá 140 vteřin?**“. Z grafu lze jednoduše vyčíst, že tento varovný signál, který ohlašuje všeobecnou výstrahu, si žáci a studenti pletou s požárním poplachem. Polovina respondentů, tedy 50 %, označila kolísavý tón sirény, trvající 140 vteřin požárním poplachem. 45 % ho správně označila všeobecnou výstrahou a pro odpověď nevím, se rozhodlo 5 % dotazovaných, tedy 3 žáci a studenti.

Obrázek 3: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 2 pro žáky a studenty

Zdroj: vlastní

Třetí a čtvrtá otázka se týkaly IZS. Úkolem bylo zaškrtnout všechny základní složky IZS, a poté také vypsát telefonní čísla, která se s uvedenými bezpečnostními složkami pojí. V následující tabulce je popsáno kolik respondentů zaškrtovalo jednotlivé odpovědi. Je s podivem, že Horskou službu, která nepatří do základních složek IZS uvedlo 23% žáků a studentů. Hasičský záchranný sbor ČR uvedlo 95 %, Zdravotnickou záchrannou službu 95 %, jednotky požární ochrany pouze 22 % a Policii ČR 87 %. Jen 5 % dotázaných uvedlo správně všechny základní složky IZS.

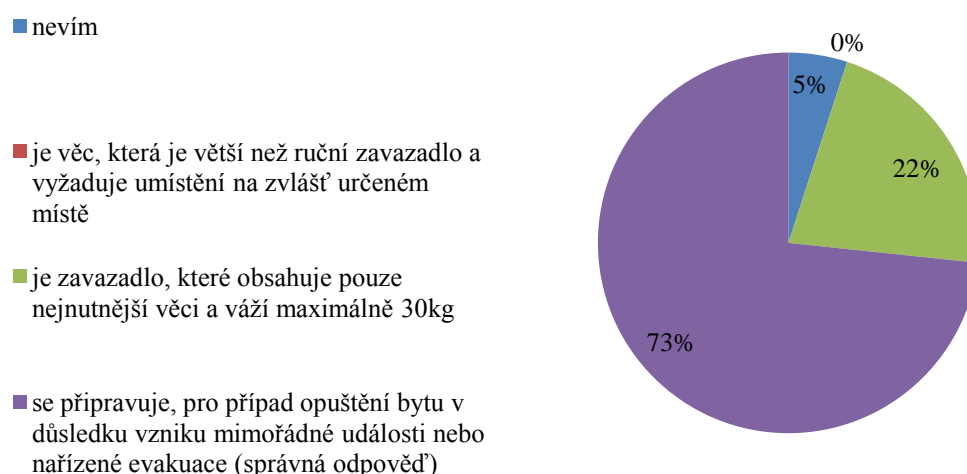
Tabulka 4: Výskyt jednotlivých odpovědí na otázku z dotazníku číslo 3 pro žáky a studenty

Odpověď	Počet odpovědí	Podíl odpovědí
Hasičský záchranný sbor ČR	57	95 %
Horská služba	14	23 %
Zdravotnická záchranná služba	57	95 %
jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje	13	22%
generální štáb Armády ČR	9	15%
Policie ČR	52	87 %

Zdroj: vlastní

Se znalostí jednotlivých čísel na bezpečnostní složky to dopadlo lépe. Žáci i studenti, až na drobné výjimky, ovládají a dobře znají čísla na Policii ČR, Hasičský záchranný sbor ČR i Zdravotnickou záchrannou službu. 16 žáků a studentů, tedy 27 % ze všech dotazovaných, nezná číslo na Městskou policii, a jen 5 z celkových 60, což znamená 8 % ze všech, kteří byli dotazováni, nezná číslo na Mezinárodní tísňovou linku. Celkové znalosti žáků a studentů všech tísňových čísel tvoří 92%. V celkovém shrnutí je této otázce věnována také určitá část.

Další znalostní otázky se týkaly evakuačního zavazadla. Sedmá směřovala přímo k zaznamenání, co evakuační zavazadlo je. Osmou otázkou bylo třeba zjistit, zda respondent ví, co takové evakuační zavazadlo obsahuje. Následující graf byl vytvořen na základě odpovědí na otázku: „*Co je evakuační zavazadlo?*“.

Obrázek 4: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 7 pro žáky a studenty

Zdroj: vlastní

V osmé otázce měli respondenti vyškrtnout všechny věci, které nepatří do evakuačního zavazadla. Následující tabulka znázorňuje počty vyškrtnutých věcí i v procentuálním vyjádření.

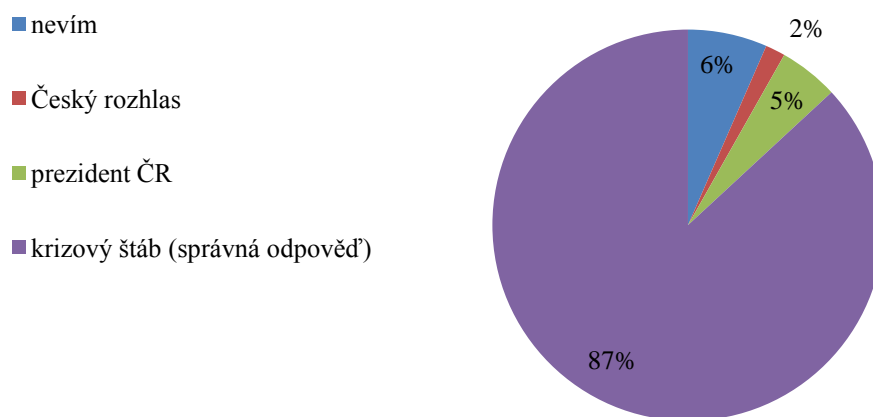
Tabulka 5: Výskyt vyškrtnutých věcí z evakuačního zavazadla dle žáků a studentů

Věci k vyškrtnutí	Počet odpovědí	Podíl odpovědí
Kreditní karty	8	13 %
Přenosná televize	51	85 %
Čistící prostředky na obuv	53	88 %
Varná konvice	45	75 %
Plastová lahev s pitnou vodou	6	10%
Porcelánový jídelní servis	52	87 %
Cenné obrazy	53	88 %
Tlaková obinadla	4	7%
Kartáček na zuby a pasta	9	15 %
Rezervní baterie	10	17%
Psací stroj	53	88 %
Bačkory	39	65 %
Dioptrické brýle	16	27 %
Toaletní papír	9	15 %

Zdroj: vlastní

Překvapením je, že by zavazadlo 15 % všech žáků a studentů neobsahovalo kartáček na zuby a pastu či toaletní papír, což je 9 respondentů. 10 % dotázaných by si nesbalilo lahev s vodou, přesně 6 žáků a studentů. 13 %, tedy 8 žáci a studentů by si nesbalilo kreditní karty. Žádný žák ani student se nepřiznal, že neví, co evakuační zavazadlo obsahuje. Této otázce je opět věnována určitá část v celkovém shrnutí odpovědí.

Devátá otázka byla též znalostní, zněla: „*Kdo rozhoduje o evakuaci?*“. Na výběr byl pouze krizový štáb, prezident ČR, Český rozhlas. Nechyběla opět odpověď „nevím“. Na následujícím grafu je vidět, že 87 % respondentů ví, že je k tomu kompetentní krizový štáb. Z otázky plynulo přesvědčení. Celých 53 respondentů odpovídalo správně. 7 % respondentů volilo špatnou odpověď, tedy buď Český rozhlas, nebo prezidenta ČR a celých 6 % na otázku neznalo odpověď.

Obrázek 5: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 9 pro žáky a studenty

Zdroj: vlastní

Další otázky byly zaměřeny na uvědomění si respondenta, zda ví, co dělat během různých nastalých mimořádných událostí. **„Co uděláte, když uslyšíte signál „Požární poplach“?.** V odpovědích byly uvedeny dvě nesmyslné, jedna správná a poslední sloužila pro případ, že by respondent netušil, co na otázku odpovídat. Přesná polovina, tedy 50 % respondentů vědělo, že tento signál slouží ke svolání jednotek požární ochrany, 4 respondenti, přesně 7 % žáků a studentů toto nevědělo, a ostatní, 43 % respondentů volilo špatnou odpověď.

Co dělat v případě povodně, věděla většina dotazovaných. Celých 90 %, celkem 54 dotazovaných odpovědělo, že se schová do nejvyššího patra budovy, popřípadě budovu vyhledá. Jen 10 % žáků a studentů nevědělo, jak se zachovat.

Podobná úspěšnost byla u otázky, **jak se zachovat při úniku nebezpečné látky do ovzduší.** 52 respondentů, což je 87 % ze všech, uvedlo, že zavře okna a dveře a bude sledovat dostupné informační prostředky. 13 % dotazovaných si neumělo s otázkou poradit.

Jaké zásady je třeba dodržovat, když zazní varovný signál sirény, znalo 67 % dotazovaných (přesně 40 žáků a studentů). Zodpovědět tyto zásady bylo předmětem otázky číslo 19. Doporučení chránit si dýchací cesty a oči při nebezpečí zamoření lyžařskými brýlemi a navlhčeným ručníkem či kapesníkem znalo 50 žáků a studentů, což představuje 83 %.

Když je člověk venku a nastane **bouřka,** je nejlepší, schovat se do automobilu. Tuto odpověď zaškrtno 82 % dotazovaných (49 žáků a studentů). S podivem celkem je, že 10 % (6 žáků a studentů) by se schovalo pod deštník, 2 % (1 dotazovaný) by vyběhl na kopec a 7 % (4 respondenti) nevěděli. Poslední otázka tohoto bloku byla otázka: **„V případě, že vichřice ohrožuje tvůj život...?“. Možné odpovědi byly tři, první „schovám se pod postel“, druhá**

„zavolám hasiče“ a třetí „nevím“. Z 60 žáků a studentů odpovídalo správně 72 % respondentů, 18 % dotazovaných by se schovalo pod postel a 6 žáků a studentů (10 %) na otázku nedokázalo odpovědět.

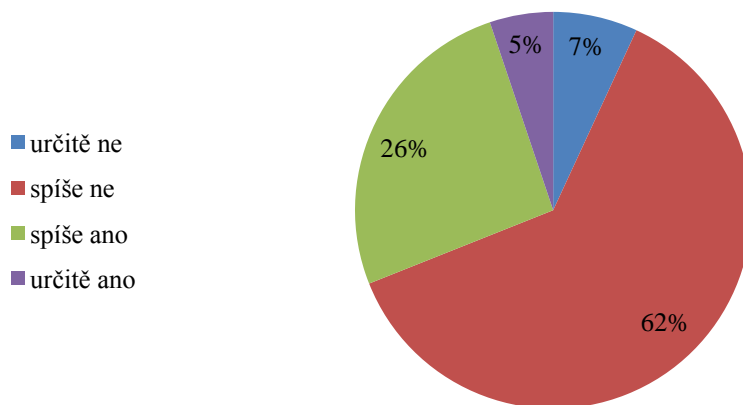
Všechny znalostní otázky a otázky zaměřené na chování během mimořádných událostí byly prokládány otázkami, které byly individuální. Týkaly se většinou osobních postřehů a zkušeností samotných respondentů. Na otázku, kde jsi se, poprvé, setkal(a) s tísňovými čísly, bylo povětšinou odpovězeno, že ve škole nebo v rodině. Na tísňová čísla někdy v životě volalo 22 % respondentů, přesněji 13 žáků a studentů. Důvodem byly autonehody, záchrana života, hořící stoh, krádež či nález psa.

Otázky, které byly zaměřeny na vzdělávání se v této oblasti, byly čtyři. První se týkala cvičného poplachu, cílem bylo zjistit, zda se ve škole, kterou respondent navštěvuje, provádí. Druhá zněla: „*Byl(a) jsi za svůj život ve škole poučena o chování během mimořádné události?*“, třetí navazovala na druhou, protože v případě, že respondent odpověděl, že ano, byla mu následně položena otázka, v jakém předmětu. Čtvrtá otázka byla zadána pro zjištění osobního názoru. Otázka zněla následovně, a to, zda si respondent myslí, že je třeba se v této oblasti vzdělávat.

U konání cvičného poplachu bylo evidentní, že na základních a středních školách probíhá pravidelně. Na základní škole tomu bylo naposledy v září, to znamená na počátku školního roku, na gymnáziu v červnu loňského roku. Respondenti z vysokých škol žádný požární poplach neuvedli.

72 % dotazovaných bylo někdy za svůj život poučeno o chování při mimořádné události, a to ve většině případů při předmětech, jako je rodinná výchova, přírodopis, výchova ke zdraví a občanská výchova. 85% ze všech si myslí, že je potřeba se v této oblasti vzdělávat, 5 % si myslí, že nikoliv a 8 % dotazovaných neví.

„*Myslíš si, že v Českém Brodě hrozí, že zde nastane nějaká mimořádná událost (krizová situace)?*“, tak zněla dvanáctá otázka.

Obrázek 6: Graf znázorňující odpovědi na otázku z dotazníku č. 12 pro žáky a studenty

Zdroj: vlastní

Nadpoloviční většina (69 %) všech si myslí, že v Českém Brodě nehrozí, že nastane mimořádná událost. Nicméně pokud respondenti uvedli odpověď určitě ano nebo spíše ano, bylo to proto, že si myslí, že všude může mimořádná událost nastat nebo jsou toho názoru, že na každém místě hrozí nějaké nebezpečí. Toto uvedlo 31 % respondentů.

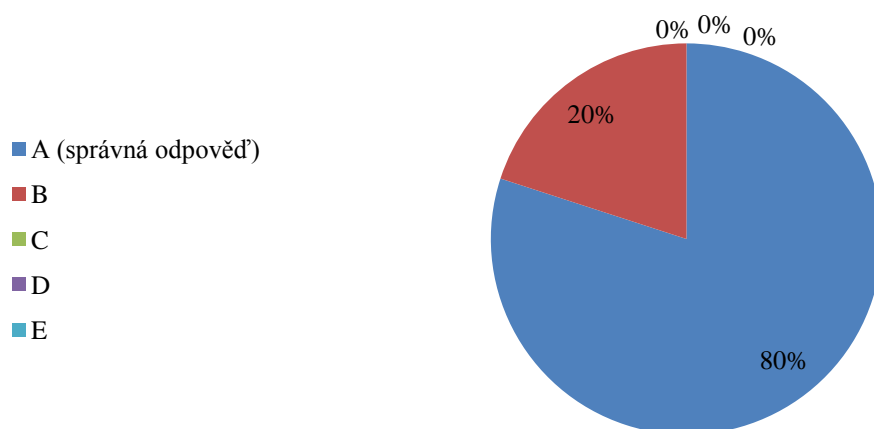
Poslední otázky, které směřovaly k samému svědomí respondenta, se týkaly požáru. Po žákovi či studentovi bylo požadováno, aby odpověděl na to, zda ví, co dělat v případě, že začne hořet. 51 z 60 respondentů vědělo (85 %), a proto odpovědělo, že ano, zbývajících 15 % žáků a studentů nevědělo. Ti, kteří věděli, měli slovně popsat, co by dělali. Ve většině případů se objevovala slova, jako „koordinovaně, rychle, společně a na pokyny vyučujících opustit třídu“, „nevyvolávat paniku“, „utéct“, „začít hasit“ a „zachovávat klid“.

6.3 Shrnutí odpovědí již nestudujících občanů

Bylo osloveno 20 respondentů, a to čistě náhodně. Důvodem oslovení těchto osob, bylo následné srovnání s odpověďmi žáků a studentů. Průzkum znalostí mezi dospělými osobami byl proveden také i z toho důvodu, že dospělé osoby jsou ve většině případů zákonnými zástupci žáků a studentů. Případné neznalosti žáků a studentů by tak měly vyvážit znalosti dospělých osob. Tento předpoklad bude níže ověřen na základě vyhodnocení uvedené části dotazníkového šetření. Osloveno bylo celkem 14 žen a 6 mužů.

U dotazníku pro dospělé se jako první objevila také otázka: „*Co si představujete pod pojmem mimořádná událost?*“. Dospělí, již nestudující občané, přesněji řečeno 80 % respondentů, si s touto otázkou poradilo, to znamená, že zvolili správnou odpověď. Mezi všemi odpověďmi se objevovaly pouze dvě. První (A), která byla tou správnou definicí pro

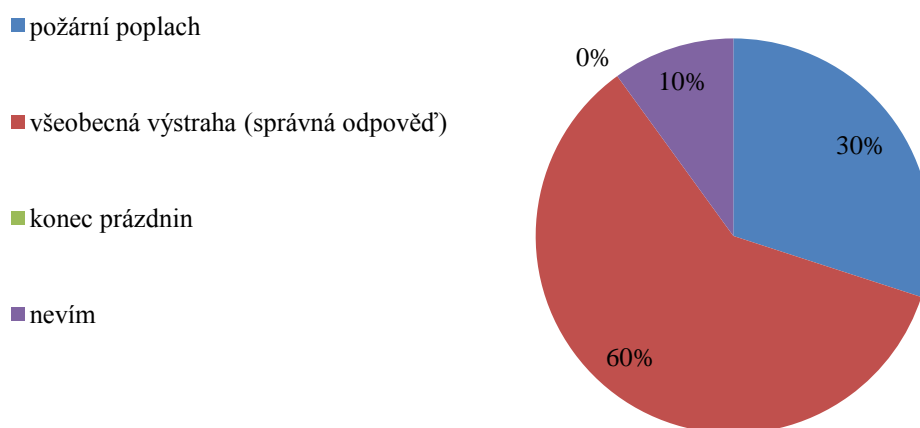
mimořádnou událost, ale také druhá (B), která představovala definici pro ochranu obyvatelstva. 20 % dotazovaných si pod pojmem pořádná událost představí definici pro ochranu obyvatelstva.

Obrázek 7: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 1

Zdroj: vlastní

Druhá otázka se týkala varování. Otázka zněla: „**Jaké varování ohlašuje kolísavý tón sirény, který trvá 140 vteřin?**“. 60 % ze skupiny dospělých odpovědělo správně. To znamená, že tito respondenti vědí, že jde o všeobecnou výstrahu. 30 % dotazovaných volilo špatnou odpověď a 10 % již nestudujících občanů nevědělo, o jaké varování jde. Demonstruje to následující graf.

Obrázek 8: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 2

Zdroj: vlastní

Třetí a čtvrtá otázka se týkala Integrovaného záchranného systému. Úkolem bylo zaškrtnout všechny základní složky integrovaného záchranného systému, a poté také vypsát telefonní čísla, která se s uvedenými bezpečnostními složkami pojí. V následující tabulce je

popsáno, kolik respondentů zaškrtovalo jednotlivé odpovědi. Pouze Hasičský záchranný sbor zaškrtili všichni dotazovaní. Je zajímavé, že jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje uvedly pouze dvě osoby, tedy 10% všech. Analýza této otázky je více rozvinuta v kapitole 6.2.

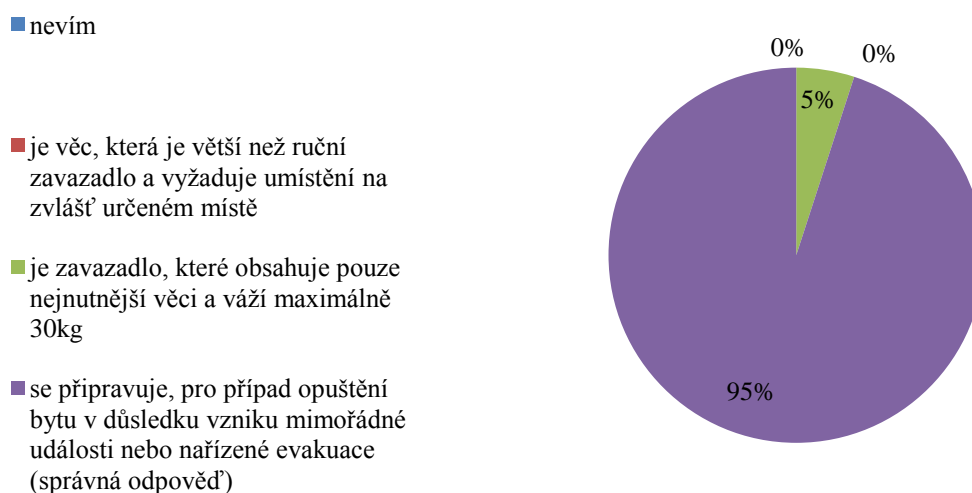
Tabulka 6: Výskyt jednotlivých odpovědí na otázku z dotazníku pro dospělé číslo 3

Odpovědi	Počet odpovědí	Podíl odpovědí
Hasičský záchranný sbor ČR	20	100%
Horská služba	4	20%
Zdravotnická záchranná služba	18	90%
jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje	2	10%
generální štáb Armády ČR	3	15%
Policie ČR	16	80%

Zdroj: vlastní

Všichni dospělí respondenti znají telefonní čísla na Hasičský záchranný sbor ČR, Zdravotnickou záchrannou službu a Policii ČR. Jen 9 z 20 (45 %) zná číslo na Městskou Policii a 16 respondentů (80 % ze všech dotazovaných) ví, že číslo na Mezinárodní tísňovou linku je číslo 112.

S přehledem tato skupina ví, co je evakuační zavazadlo, špatnou odpověď zaškrtila pouze jedna osoba představující 5 % respondentů. 95 % občanů, kteří již nestudují, volilo správnou odpověď. Pro přehlednost je zde uveden graf.

Obrázek 9: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 7

Zdroj: vlastní

V osmé otázce měli respondenti vyškrtnout všechny věci, které nepatří do evakuačního zavazadla. Následující tabulka znázorňuje počty vyškrtnutých věcí i v procentuálním vyjádření. Otázce je podrobněji rozebrána v kapitole celkového shrnutí informovanosti.

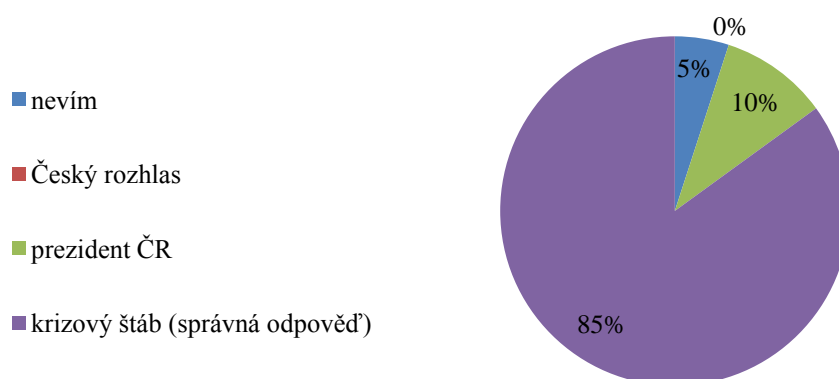
Tabulka 7: Výskyt vyškrtnutých věcí z evakuačního zavazadla dle již nestudujících občanů

Věci k vyškrtnutí	Počet odpovědí	Podíl odpovědí
Kreditní karty	4	20%
Přenosná televize	20	100%
Čistící prostředky na obuv	20	100%
Varná konvice	19	95%
Plastová lahev s pitnou vodou	0	0%
Porcelánový jídelní servis	19	95%
Cenné obrazy	20	100%
Tlaková obinadla	1	5%
Kartáček na zuby a pasta	3	15%
Rezervní baterie	3	15%
Psací stroj	20	100%
Bačkory	17	85%
Dioptrické brýle	3	15%
Toaletní papír	1	5%

Zdroj: vlastní

Tabulka znázorňuje počty vyškrtnutých věcí z evakuačního zavazadla. Žádný respondent se nepřiznal, že neví, co evakuační zavazadlo obsahuje.

Devátá otázka byla též znalostní, zněla: „*Kdo rozhoduje o evakuaci?*“. Na výběr byl pouze krizový štáb, prezident ČR, Český rozhlas. Nechyběla opět odpověď „nevím“.

Obrázek 10: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 9

Zdroj: vlastní

Většina dotázaných (85 %) uváděla v dotazníku správnou odpověď, a to krizový štáb, přesto si 3 z 20 myslí (15 %), že evakuaci vyhlašuje prezident ČR.

Další otázky byly i u této komunity zaměřeny na uvědomění si respondentů, zda ví, co dělat během různých nastalých mimořádných událostí. **„Co uděláte, když uslyšíte signál „Požární poplach“?.** 75% respondentů odpovědělo správně, že tento signál slouží ke svolání požárních jednotek. 10%, tedy 2 dotázaní by běželi varovat sousedy, dalších 10% by násilím odnášelo pomalejší s sebou a poslední nevěděl, co odpovědět.

Na otázku: **„Co dělat v případě povodně?“,** se odpovídalo pouze správně. Možná za to může i zkušenost některých respondentů. Stejná úspěšnost byla u otázky, jak se zachovat při úniku nebezpečné látky do ovzduší. Všech 20 respondentů, 100 % dotázaných uvedlo, že zavře okna a dveře a bude sledovat dostupné informační prostředky.

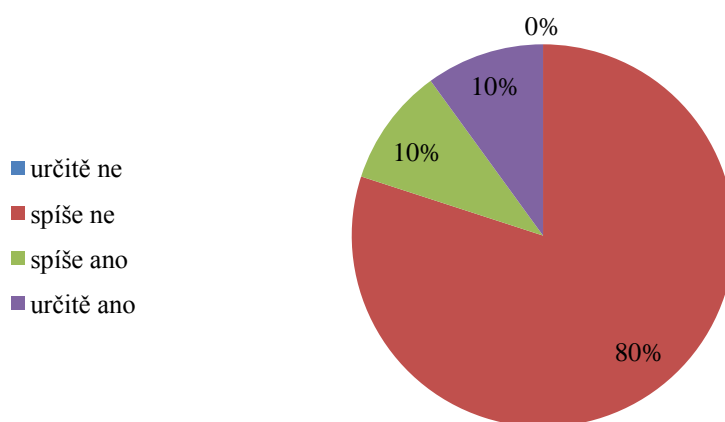
Na to, **jaké zásady je třeba dodržovat, když zazní varovný signál sirény,** odpovědělo správně 75 % dotazovaných, 5 % respondentů, což znamená, že jen 1 občan na otázku nedokázal odpovědět. Další 4 (20 % respondentů) zaškrtili odpovědi, které nebyly správné. Doporučení, jak si chránit dýchací cesty znalo 15 z 20 (75 % dotazovaných), další 3 (15 % respondentů) nevěděli a 2 (10 % respondentů) by si zakryli oči v utěsněné místnosti.

Když nastane bouřka, je nejlepší se schovat do automobilu. To ví 17 z 20 (85 % respondentů), 5 % dotazovaných, což je 1 nestudující občan by vyběhl na kopec. Dalších 10 % respondentů, přesněji řečeno 2, neví, jak se zachovat. Poslední otázka tohoto bloku zněla: **„V případě, že vichřice ohrožuje tvůj život...?“. 90 % respondentů, tedy naprostá většina věděla, že je potřeba volat Hasičský záchranný sbor, 5 % dotazovaných se otázky účastnilo pasivně, 1 odpověděl, že neví. Posledních 5 % respondentů zvolilo špatnou odpověď.**

Dospělé osoby zavzpomínaly, kde se setkaly poprvé s tísňovými čísly. Většinou uváděly školu jako zdroj těchto informací, nicméně se tu objevovala často také rodina. Na tísňová čísla v životě volalo 30 % dotázaných. Důvodem bylo přivolání Zdravotnické záchranné služby rodinnému příslušníku nebo se volalo z důvodu loupežného přepadení.

Další otázka zněla: **„Byl(a) jste za svůj život ve škole poučena o chování během mimořádné události?“,** 95 % respondentů si vzpomnělo a uvedlo, že ano. Ve většině případů se jednalo o probírání této látky v tehdejších předmětu branná výchova, někteří se ale tyto informace dovídali při hodinách rodinné nebo občanské výchovy. Čtvrtá otázka byla položena pro zjištění osobního názoru. Otázka zněla následovně, a to, zda si respondent myslí, že je třeba se v této oblasti vzdělávat. 95 % respondentů si je jisto, že je potřeba se v této oblasti vzdělávat, 5 % občanů, kteří již nestudují, neví.

Celých 80 % respondentů této skupiny, tedy valná většina si spíše nemyslí, že by Českému Brodu a jeho obyvatelům hrozila nějaká mimořádná událost. Graf, který je k nalezení pod tímto odstavcem znázorňuje roztrídění těchto odpovědí mezi respondenty.

Obrázek 11: Graf znázorňující odpovědi dospělých osob na otázku z dotazníku č. 12

Zdroj: vlastní

Dospělé osoby jsou ve většině případů jasně přesvědčeni, co dělat v případě, když začne hořet. Jelikož tato otázka byla otevřená, nejčastějšími odpověďmi byly: „Opustit budovu“, „volat 150“ nebo v případě, že je požár malý, „začít s hašením“.

6.4 Celkové shrnutí informovanosti komunity

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že osoby, které jsou starší, mají větší a lepší přehled o všech záležitostech, které se týkají mimořádných událostí. Dá se konstatovat, že se nejvíce znalosti stupňovaly v závislosti na věku, což znamená v závislosti na právě navštěvované škole. Skupina občanů, kteří již nestudují, měla znalostí nejvíce. I přesto některé znalostní otázky lépe zodpověděli žáci a studenti.

Následující tabulka znázorňuje jednotlivé skupiny respondentů, konkrétně žáky základní školy pod zkratkou ZŠ, studenty gymnázia pod zkratkou SŠ a vysokoškoláky pod zkratkou VŠ. Sloupec „ostatní“ představuje procentuální vyjádření správných odpovědí občanů, kteří již nestudují. Jednotlivé řádky reprezentují procentuální vyjádření správných odpovědí z distribuovaného dotazníku. Čísla těchto řádků jsou identická s pořadím otázek v dotazníku. Tabulka vyjadřuje procentuální podíly správných odpovědí.

V první otázce dotazníku bylo cílem zaškrtnout správnou definici mimořádné události. Jak je možné vyčíst z tabulky, s přibývajícím věkem stoupal také počet správných odpovědí. Nejhůře si s touto otázkou poradili žáci ZŠ. Jen 45 % žáků základní školy tuto definici

zvolilo. Druhá otázka týkající se varovného signálu, dělala opět problémy žákům ZŠ. Ti ve většině případů nevěděli, že kolísavý 140 vteřinový tón sirény přísluší všeobecné výstraze. Jen 20 % žáků odpověď znalo. V otázce číslo 3 měli respondenti zaškrtnout všechny základní složky IZS. Správnost této otázky byla minimální, jelikož započtena jako správná byla až v případě zaškrtnutí všech složek IZS. Žákům základní školy se nikdy všechny základní složky zaškrtnout nepodařilo. Jen 10 % vysokoškoláků se podařilo všechny tyto složky zaškrtnout. Ve čtvrté otázce bylo po respondentech požadováno vypsát telefonní čísla na tísňové linky. Telefonní čísla na Policii ČR, Hasičský záchranný sbor ČR a Zdravotnickou záchrannou službu znají všechny skupiny téměř dokonale. Zarážejícím zjištěním je neznalost čísla na Městskou Policii. Tuto znalost nejvíce postrádají občané, kteří již nestudují. Jen 45 % z těchto občanů toto telefonní číslo zná. Také číslo na Mezinárodní tísňovou linku znají nejvíce žáci základní školy, méně už studenti středních a vysokých škol, ale nejméně občané již nestudující, jen 80 % těchto občanů. Otázka v dotazníku číslo 7 byla pokládána za účelem zjistit, co je evakuační zavazadlo. Opět se zde projevovala s úrovní dosaženého vzdělání rostoucí tendence této znalosti. Celkem 95 % občanů, kteří nestudují, ví, co je evakuační zavazadlo. 65 % středoškoláků také odpovědělo správně. Vyškrtat věci, které by neměly být v evakuačním zavazadle, bylo předmětem otázky číslo 8. Hodnoty v tabulce č. 8 jsou opět velmi nízké, neboť tato procenta představují jen respondenty, kteří vyškrtali všechny nepotřebné věci evakuačního zavazadla. Jen 15 % vysokoškoláků vyškrtalo všechny zbytečnosti. Věci, které by evakuační zavazadlo obsahovat nemělo, správně volili občané, kteří již nestudují, bylo jich celých 40 %. S poslední znalostní otázkou, zaměřenou na to, kdo rozhoduje o evakuaci, si nejlépe poradili středoškoláci. 95 % z této skupiny vědělo, že je to krizový štáb.

Tabulka 8: Procentuální vyjádření správných odpovědí jednotlivých skupin respondentů

Skupiny respondentů		ZŠ	SŠ	VŠ	ostatní
Pořadí otázek					
1.		45 %	55 %	80 %	80 %
2.		20 %	45 %	70 %	60 %
3.		0 %	5 %	10 %	5 %
4.	<i>158</i>	85 %	100 %	100 %	100 %
	<i>150</i>	85 %	100 %	100 %	95 %
	<i>155</i>	90 %	100 %	100 %	95 %
	<i>156</i>	85 %	75 %	75 %	45 %
	<i>112</i>	100 %	95 %	95 %	80 %
7.		75 %	65 %	80 %	95 %
8.		20 %	30 %	15 %	40 %
9.		75 %	95 %	90 %	85 %
Průměrná úspěšnost		62 %	70 %	74 %	71 %
		69 %			

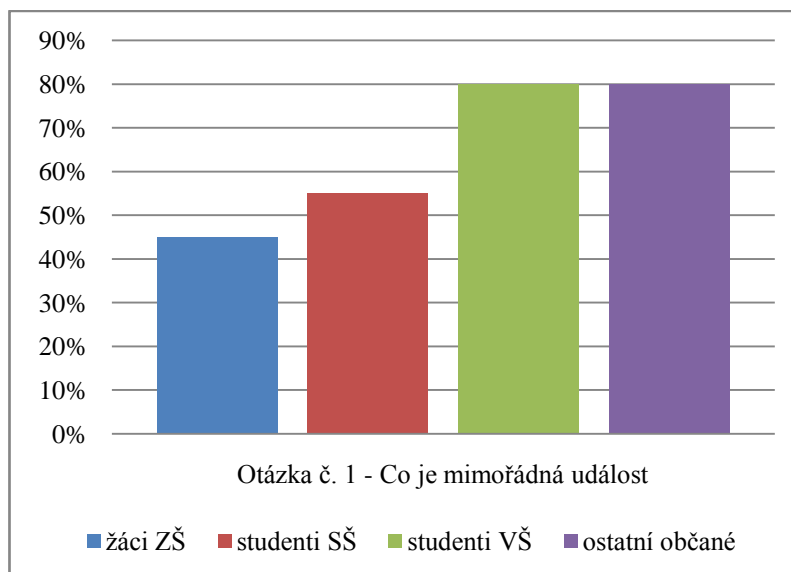
Zdroj: vlastní

To, že by ženy věděly více než muži, tvrdit nelze. Je možné ale tvrdit, že dospělé a pracující osoby a studenti VŠ jsou v této oblasti vzdělané více. Pokud se srovná skupina studentů s osobami již nestudujícími, je zde 2 % rozdíl, který dělí tyto dvě skupiny. Tou vzdělanější je skupina nestudujících občanů. Nelze ani tvrdit, že by lepší informovanost rostla s věkem. Co lze konstatovat je fakt, že studenti VŠ mají znalostí v tomto směru nejvíce.

Pozitivním zjištěním je znalost telefonních čísel na Policii ČR, Hasičský záchranný sbor ČR a Zdravotnickou záchrannou službu. Všechny skupiny respondentů mají problémy určit základní složky IZS a vybrat nepotřebné věci do evakuačního zavazadla.

Pro lepší přehlednost vyhodnocených výsledků následuje grafické znázornění správných odpovědí na vybrané otázky. Otázky byly vybrány na základě extrémních výsledků vyhodnocení odpovědí z dotazníku.

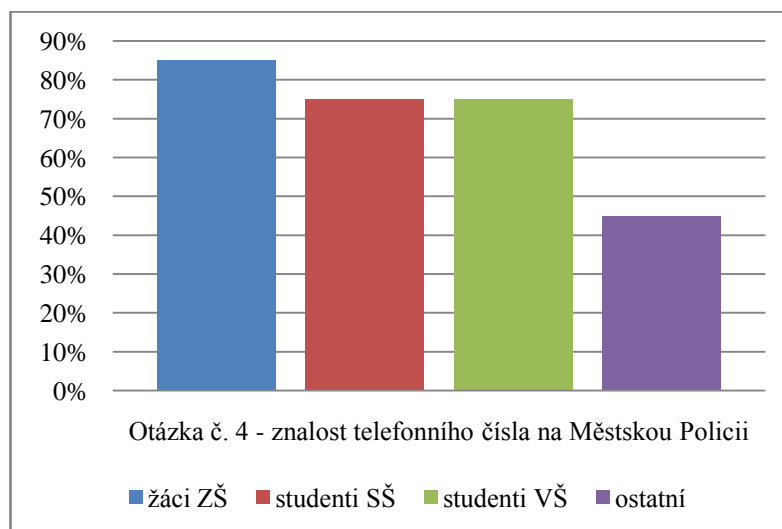
První graf dokladuje to, že s přibývajícím věkem, s přibývajícími zkušenostmi rostou také počty správných odpovědí na otázku, co je mimořádná událost. Vědělo to nejméně žáků ZŠ a nejvíce studentů VŠ a občanů, kteří již nestudují.

Obrázek 12: Graf znázorňující správné odpovědi jednotlivých skupin v % - otázka č. 1

Zdroj: vlastní

Druhý graf poukazuje na fakt, že vždy nemusí platit, že skupina s nejstaršími respondenty musí mít také největší znalosti. Všech 60 respondentů mělo v otázce číslo 4 uvést mimo jiné telefonní číslo na Městskou Policii. Jen 45 % nestudujících občanů toto číslo zná.

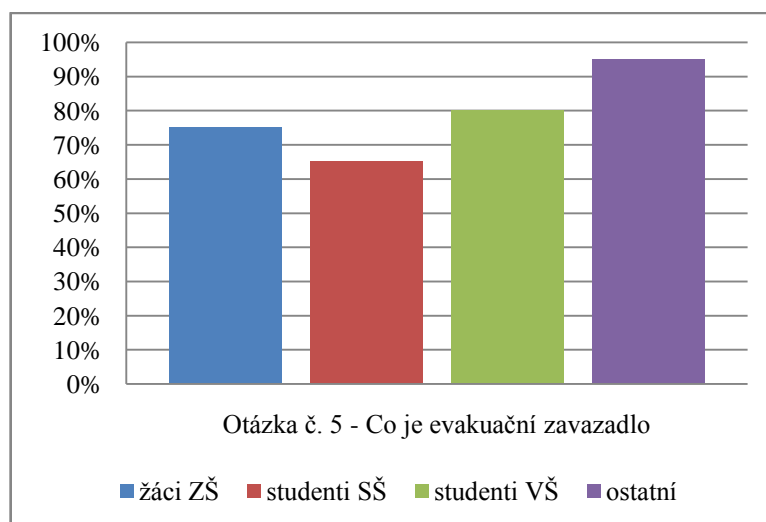

Obrázek 13: Graf znázorňující správné odpovědi jednotlivých skupin v % - otázka č. 4

Zdroj: vlastní

Třetí graf demonstruje, že na některé otázky odpovídaly všechny skupiny shodně. Otázka se týkala evakuačního zavazadla. Nejlépe dopadla skupina již nestudujících občanů, ve které

95 % respondentů odpovědělo správně. V tomto případě dopadli nejhůře studenti SŠ, 65 % těchto respondentů zaškrtno správnou odpověď.

Obrázek 14: Graf znázorňující správné odpovědi jednotlivých skupin v % - otázka č. 5

Zdroj: vlastní

6.5 Zajištění bezpečnosti ve městě

Při řízeném rozhovoru byl veden dialog s ředitelem Krizového řízení města Český Brod pan Václav Hájek, který podal informace o informovanosti a připravenosti občanů Českého Brodu.

1. *Jak by město Český Brod informovalo obyvatelstvo v případě, že by nastala mimořádná událost? Jaké informační a technické prostředky by k tomu město využilo?*

Město má k dispozici megafony a přenosný ozvučovací systém. Dále by bylo provedeno hlášení z vozu Městské policie. Informace by byly vyvěšeny ve vývěsce, tiskly by se letáky a také by se informace podaly na webových stránkách města.

2. *Podporuje se nějakým způsobem odolnost obyvatelstva v Českém Brodě?*
Nepodporuje.

3. *Jsou obyvatelé v Českém Brodě na mimořádné události připraveni?*
Zda ano či ne, to by zjistilo jen cvičení krizových situací.

4. *Vyskytly se v Českém Brodě v minulosti nějaké mimořádné události? Jaké?*
Není mi známo – před lety lokální záplava v Liblicích.

5. ***Co by nejvíce prospělo k docílení lepší odolnosti obyvatel? (Probíhá osvěta ve školách a na obdobných institucích?)***
Z pozice města ne, jinak je to otázka na školy.
6. ***V čem shledáváte největší překážku ve zlepšování vzdělání obyvatelstva v oblasti „připravenost a informovanost obyvatelstva na mimořádnou událost“?***
Naprostý nezájem veřejnosti, malá propagace nutnosti procvičovat přípravu na krizové situace, každý si myslí, že tady se nic stát nemůže.
7. ***Co by, podle Vás, pomohlo k lepší informovanosti obyvatel?***
Větší propagace, vše ztroskotá na nedostatku financí.
8. ***Jakým způsobem zlepšujete připravenost obyvatel na mimořádnou událost?***
Bude se připravovat školení zaměstnanců úřadu, následně bude cvičení na objektech v majetku města, Na ostatní občany neexistuje síla donutit je, když je problematika nezajímá. Předpokládám, že i zaměstnanci jiných organizací ve městě se cvičí a školí.
9. ***Vynakládá město Český Brod finanční prostředky, které napomáhají ke zlepšení informovanosti a odolnosti?***
Všeobecný nedostatek financí brání mnoha aktivitám. V rozpočtu města je vyčleněná rezerva na řešení krizových situací.
10. ***Jak velké množství finančních prostředků je ročně v průměru vynaloženo na tuto oblast?***
Za poslední dva roky nebylo na řešení krizových situací nic čerpáno. Zakoupeny byly 2 megafony a ozvučovací systém. Letos se snad pořídí elektrocentrála a barely na vodu.
11. ***Odkud tyto finanční prostředky pochází?***
Vše je pouze z rozpočtu města.
12. ***Myslíte si, že je daná oblast dostatečně financována?***
Nemyslím, ale o výši rezervy na řešení krizových situací rozhodují zastupitelé. Doporučoval jsem částku mnohem vyšší.
13. ***Proběhly v poslední době nějaké podpůrné programy ve školách, které by iniciovalo samo město?***
O žádných aktivitách v této oblasti mi není nic známo.
14. ***Provádíte zpětnou vazbu? To znamená v případě, že proběhnou nějaká školení, zajímá Vás, zda si zúčastnění „něco“ odnesli?***
Zpětná vazba bude po proškolení vyzkoušena jen při cvičeních na řešení krizových situací.

Na základě tohoto rozhovoru a výsledků z průzkumu připravenosti a informovanosti komunity, tedy na základě analýzy efektivnosti projektu, která byla posuzována podle četnosti správných odpovědí žáků a studentů, je následující kapitola věnována možným návrhům a doporučením. Jedná se o doporučení, jakým způsobem zlepšit resilienci u komunity. Jelikož resilientní komunita je zcela jistě východiskem bezpečnosti regionu.

7 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Nabízí se mnoho možností, jakým způsobem zlepšovat resilienci u komunity. Po provedeném průzkumu u všech skupin a po řízeném rozhovoru s odborníkem, by všem občanům města Český Brod jistě velmi pomohlo vybudování městského rozhlasu. Ten v současné době městu chybí. Megafony a ozvučovací systém jistě nestačí pro celoplošné varování obyvatel před nebo při mimořádné události. Již nyní si lidé stěžují, že v případě, že jim je například přerušena dodávka elektřiny, dozví se to až v době, kdy k tomu dojde. Je jasné, že se tyto informace zveřejňují na webových stránkách města, ale mělo by se myslet i na občany, kteří nemají možnost se na internet dostat nebo ho zkrátka neumí používat.

Dalším návrhem z jiné oblasti je vytvořit efektivnější projekt, než kterým byla Příručka pro učitele základních a středních škol. Tato příručka, jak je již uvedeno v práci, byla vydaná v souladu s Pokynem MŠMT ze dne 4. března 2003 z důvodu začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů. Jak je zřejmé z provedeného výzkumu ve školách, tento projekt nebyl dostatečně účinný. Konkrétně na základní škole a gymnáziu v Českém Brodě zanechala tato příručka minimální dopady. Průzkum prokázal, že žáci i studenti určité povědomí o připravenosti na mimořádné události mají. To, že by ženy věděly více než muži, tvrdit nelze. Je možné ale tvrdit, že dospělé a pracující osoby a studenti VŠ jsou v této oblasti vzdělané více. Nelze ani tvrdit, že by lepší informovanost rostla s věkem. Co lze konstatovat je fakt, že studenti VŠ mají znalostí v tomto směru nejvíce. Pozitivním zjištěním je znalost telefonních čísel na Policii ČR, Hasičský záchranný sbor ČR a Zdravotnickou záchrannou službu. Všechny skupiny respondentů mají problémy určit základní složky IZS a vybrat nepotřebné věci evakuačního zavazadla.

Možným řešením tedy je, vytvořit takový projekt, který by se stal pro děti i mladistvé spíše hrou. Aby brali tyto věci vážně, ale aby se k potřebným informacím dostávali přímo. To znamená vytvořit takový program, kterého by se sami aktivně účastnili. Návrhem je, žákům a studentům nejprve teoreticky věci osvětlit, třeba jako tomu bylo prostřednictvím příruček, ale také tyto poznatky osvojit v praxi, například vyhlašováním cvičných planých poplachů, cvičení s plynovými maskami, návštěvy krytů, prohlídky stanic Hasičského záchranného sboru a nejrůznější exkurze týkající se mimořádných událostí.

Další možností je pořádat městské společenské akce, které jsou v Českém Brodě oblíbené. Například by se mohlo jednat o událost konanou na téma: „Jak se chovat při mimořádné události“. Každý rok by se akce specializovala na jiné téma. Jeden rok povodňové aktivity, další na požáry, vichřice apod. Při těchto akcích by lidé měli příležitost se mnoho věcí

dozvědět, vyzkoušet. Program by zahrnoval i různá cvičení. Pro děti by mohly být připraveny úkoly, například v podobě: „Sbalit si věci do evakuačního zavazadla“, „Rozeznávat určité předměty“, „Při cvičných krizových situacích volat na tísňová čísla, „Vypracování znalostního testu“. Tyto úkoly by se plnily na jednotlivých stanovištích. Zkrátka by se těmito informacím dostali jak děti, tak celkově občané města blíže. Události by mohly být spojené s koncertem místních kapel, potom by přilákaly jistě ještě více obyvatel. Lze provádět tyto projekty zábavně, o to větší účinek pak mají.

Resilience u komunit úzce souvisí také se soudržností skupiny. Prostřednictvím výše uvedených doporučení by toho bylo jistě docíleno. Jednotlivci v komunitě se na sebe musí dokázat spolehnout a to bývá umožněno tím, že se více znají. Proto by například exkurze a další společné aktivity tomuto cíli jistě prospívaly.

ZÁVĚR

Závěrem lze konstatovat, že v práci byly uvedeny vlastnosti a předpoklady jak resilientní komunity, tak i resilientního jedince. Bylo tomu učiněno proto, aby byl jasně zřetelný a viditelný rozdíl mezi těmito pojmy. Aby po přečtení této práce bylo zřejmé, že resilience je pozitivní schopnost systému, společnosti nebo jedince, přizpůsobit se následkům mimořádných událostí. A také proto, že resilience je schopnost reagovat a rychle se zotavit z katastrofických událostí.

Další velkou oblastí, kterou se práce zabývala, bylo krizové řízení. To, bylo v práci popsáno nejprve obecně, pak následovalo vymezení právním rámcem krizového řízení spolu s orgány, způsoby a cíli krizového řízení. Jelikož by resilientní komunita měla znát jednotlivé stavy, které lze v České republice vyhlásit, byla jim v práci věnována také určitá část. Pro efektivní připravenost a informovanost u obyvatelstva je nutná znalost signálů, které jsou určeny k varování, a tak bylo v práci konkrétněji rozebráno také varování, evakuace a ukrytí obyvatelstva. V práci nebyla opomenuta také velmi důležitá krizová komunikace spolu se svými pravidly, zásadami a cíli. Následoval popis integrovaného záchranného systému, jeho složek a úkolů.

Hlavním bodem práce bylo zjistit, jak jsou žáci a studenti připravováni na mimořádné události. Místem zkoumání resilientní komunity se stalo město Český Brod. Město bylo v práci blíže specifikováno z pohledu hospodářského postavení, nechybělo zde ani významné skutečnosti z hlediska bezpečnosti Českého Brodu. Účastníky výzkumu se stali žáci místní základní školy a studenti gymnázia Český Brod. Třetí skupinu tvořili studenti vysokoškolských zařízení, kteří v Českém Brodě, či v jeho blízkém okolí, bydlí. A čtvrtou, neméně důležitou skupinou respondentů se staly osoby, které již žádnou školu nenavštěvují, a pokud ji navštěvují, tak pouze jako pedagogové žáků a studentů.

Pro ujištění, zda komunita má vůbec možnosti se rozvíjet v komunitu resilientní, bylo položeno pár zásadních otázek řediteli krizového řízení v Českém Brodě. Pan Hájek zodpověděl tyto otázky stručně, ale velmi věcně. Z rozhovoru bylo zřejmé, že všeobecný nedostatek financí, naprostý nezájem veřejnosti, malá propagace nutnosti procvičovat přípravu na krizové situace, ale také neostatečná vybavenost na mimořádné události nepřidává ke zlepšení informovanosti občanů města.

Dalším důležitým bodem bylo analyzovat podpurný projekt k informovanosti žáků a studentů. Jaký efekt přinesl projekt ve formě příručky pro učitele základních a středních škol, kterou v roce 2003 vydalo MV prostřednictvím ředitelství HZS ČR, bylo dalším úkolem této

práce. Tato příručka byla dodána do každé základní a střední školy v České republice. Předmětem zkoumání bylo, zda přinesl tento projekt nějaký účinek. Dle odpovědí respondentů se velký efekt nedostavil, neboť správných odpovědí na zásadní otázky týkajících se základních složek IZS a evakuačního zavazadla bylo málo, jednalo se spíše o silně podprůměrné znalosti. Znalostní otázky v celkovém měřítku dopadly však celkově mírně nad průměrem. I tak se jeví tento projekt jako ne příliš efektivní, neboť skupiny žáků ZŠ a studentů SŠ, kterých se měl tento projekt dotknout nejvíce, dopadly v porovnání s ostatními skupinami na stejné úrovni.

Na základě výše uvedených skutečností se lze domnívat, že je oblast podpory resilientní komunity, založené na účinných projektech vedoucích k zvyšování potřebných dovedností a znalostí obyvatel, stále ještě v počátcích. Je třeba, aby se na území Českého Brodu dále tato žádoucí vlastnost komunity podporovala. Návrhy a doporučení, které jsou součástí této práce, by mohly být dobrou možností, jak resilienci u komunit zlepšovat.

V práci byla tedy popsána komunita v Českém Brodě, bylo také zjištěno, jaká je informovanost a připravenost obyvatelstva na mimořádnou událost. Cíl práce, který spočíval v analýze toho, jaká je informovanost a připravenost obyvatelstva na mimořádnou událost, který dále spočíval v nalezení a zhodnocení projektů, které podporují resilienci komunity u žáků základních a středních škol, byl splněn.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Akční plán 2012–13 ke Strategickému plánu města Český Brod do r. 2022. Český Brod [online]. 2011 [cit. 2012-12-20]. Dostupné z: http://www.cesbrod.cz/media/3/05_pdf/Akcniplan_2012_2013.pdf.
- [2] Aktualizovaný Strategický plán Města Český Brod do roku 2022 - prosinec 2011. Český Brod [online]. 2011 [cit. 2012-12-20]. Dostupné z: http://www.cesbrod.cz/media/3/05_pdf/stratplakt1211.pdf.
- [3] BAŠTECKÁ, B. et al. 2005. Terénní krizová práce. Psychosociální intervenční týmy. Vyd. 1. Praha : Grada Publishing, 2005. 300 s. ISBN 80-247-0708-X.
- [4] DVOŘÁK, M. Český Brod: stručné dějiny, umělecké památky, pamětihodnosti na Českobrodsku. Český Brod : Interes, 1992, 70 s.
- [5] INCOSE: Resilient Systems Working Group (SSWG). International Council on Systems Engineering Website [online]. © 1996-2012 [cit. 2012-11-20]. Dostupné z: <http://incose.org/practice/techactivities/wg/rswg/>.
- [6] JONES, G., MOORHOUSE, A. Jak získat psychickou odolnost: Strategie vítězů, které změni váš pracovní výkon. Vyd. 1. Praha 7: Grada Publishing, 2010, 224 s. ISBN 978-80-247-3022-6.
- [7] Kontakty. Gymnázium Český Brod [online]. 2010 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://gcbrod.cz/index.php?stranka=kontakty>.
- [8] Krizový stav. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2010 [cit. 2013-01-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/krizovy-stav.aspx>.
- [9] Krizové stavy. Hasičský záchranný sbor ČR [online]. 2010 [cit. 2012-12-20]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>.
- [10] NĚMEC, P. Public relations : Komunikace v konfliktních a krizových situacích. Praha : MANAGEMENT PRESS, Ringier ČR, a.s., 1999, 126 s. ISBN 80-85943-66-2.
- [11] Nouzový stav. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2010 [cit. 2013-01-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/nouzovy-stav.aspx>.
- [12] OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ: Příručka pro učitele základních a středních škol [online]. 2003 [cit. 2013-03-02]. ISBN 80-86640-08-6.

Dostupné

z:

https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CEAQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fochrana-cloveka-pdf.aspx&ei=kQp3Ud6cN4juswb-s4DoAw&usg=AFQjCNEk5UK9InvD4kGZoPNI8aV_hwAAIlg&sig2=3SH2WJzWN5gOXA5m3mnpNg&bvm=bv.45580626,d.Yms

- [13] PACINDA, Š., PIVOVARNÍK, J. Kolektivní ochrana obyvatelstva. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, 118 s. ISBN 978-80-86640-67-9.
- [14] PROCHÁZKOVÁ, D. Základní legislativa. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Police History, 2006, pp. 166-167. 255 s. ISBN 80-86477-35-5.
- [15] Příručky a metodické pomůcky. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2007 [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pomucky-k-vyuce-temat-ochrany-cloveka-za-mimoradnych-udalosti-na-zakladnich-a-strednich-skolach.aspx>.
- [16] Resilience: Define Resilience at Dictionary.com. Dictionary.com: Find the Meanings and Definitions of Words at Dictionary.com [online]. Oakland, 2012 [cit. 2012-11-20]. Dostupné z: <http://dictionary.reference.com/browse/resilience>.
- [17] RICHTER, R. Komunikace s obyvatelstvem při krizových situacích. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. 110 s. ISBN 978-80-86640-65-5.
- [18] Stav nebezpečí. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2010 [cit. 2013-01-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/stav-nebezpeci.aspx>.
- [19] Stav ohrožení státu. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2010 [cit. 2013-01-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/stav-ohrozeni-statu.aspx>.
- [20] ŠILHÁNEK, B., DVOŘÁK, J. Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo vnitra, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003, 176 s. ISBN 80-866-4012-4.
- [21] ŠOLCOVÁ, I. Vývoj resilience v dětství a dospělosti. Vyd. 1. Praha 7: Grada Publishing, 2009. 104 s. ISBN 978-80-247-2947-3.
- [22] Varování obyvatelstva v České republice. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. 2011 [cit. 2013-02-16]. Dostupné z:

<http://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvateilstva-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

- [23] VYMĚTAL, Š. Krizová komunikace a komunikace rizika. Praha: Grada Publishing, 2009. 176 s. Psyché. ISBN 978-80-247-2510-9.
- [24] Výroční zpráva 2011-2012. Základní škola Žitomířská 885 Český Brod [online]. 2012 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://www.zsitomirska.info/soubor/vyroni-zprava-2011-2012/>.
- [25] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.
- [26] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Doporučený obsah evakuačního zavazadla

Příloha B: Mapa rozmístění úkrytů na území ČR k 31. 12. 2011

Příloha C: SWOT analýza bezpečnosti města Český Brod

Příloha D: Dotazník pro žáky a studenty

Příloha A: Doporučený obsah evakuačního zavazadla

Evakuační zavazadlo (do 25 kg pro dospělé, do 10 kg pro děti, zavěsitelné na ramena opatřené jmenovkou majitele)

Zejména by mělo obsahovat [13]:

- osobní doklady (občanský průkaz, pas, rodný list, řidičský průkaz, technické osvědčení motorového vozidla, průkaz pojištěnce apod., včetně dokladů rodinných příslušníků), psací potřeby a dopisní obálky se známkami);
- léky a zdravotní pomůcky (osobní léky, obvazy), příp. brýle ke čtení;
- cennosti (peníze, vkladní knížky, cenné papíry, pojišťovací smlouvy, platební a sporožirové karty apod.);
- sezónní oblečení (náhradní oděv, prádlo, obuv, pláštěnka);
- spací pytel (příkrývky), karimatku nebo nafukovací lehátko;
- jídelní nádobí, potřeby na šití, kapesní nůž, otvírač na konzervy;
- základní (trvanlivé) potraviny na 2-3 dny, včetně nápojů;
- kapesní svítilnu + náhradní baterie, svíčky, zapalovač, zápalky;
- doporučuje se přenosný rozhlasový přijímač + náhradní baterie, píšťalka
- předměty pro vyplnění dlouhé chvíle (např. stolní společenská hra, knížka).

(Pro případ evakuace osoby s jejím domácím zvířetem:

-zdravotní průkaz domácího zvířete.)

Zdroj: [13]

Příloha C: SWOT analýza bezpečnosti města Český Brod

Silné stránky oblasti (S)	Slabé stránky oblasti (W)
👍 Zvětšující se pokrytí území kamerovým systémem	👎 Nízká bezpečnost ve městě
👍 Městská policie	👎 Majetková kriminalita (krádeže, vloupání ad.)
👍 Spolupráce mezi Městskou policií, Policií ČR a MěÚ ČB	👎 Nevšímavost obyvatel
👍 Dobrovolnická preventivní práce občanských sdružení, církví	👎 Vandalismus
👍 Činnost škol – mimoškolní aktivity, preventivní programy	👎 Nepřizpůsobiví občané
👍 Činnost sdružení poskytujících náplň volného času pro děti a mládež (např. Sokol a Slavoj)	👎 Užívání drog ve městě
	👎 Existence nebezpečných míst na komunikacích z hlediska dopravy
	👎 Málo členů policie státní i městské
	👎 Chybí tísňová linka pro MP

Příležitosti pro oblast (O)	Ohrožení oblasti (T)
👉 Moderní technologie	👎 Zvětšující se kriminalita majetková, drogová
👉 Finanční zdroje (fondy EU, rozpočet kraje, rozpočet města ČB ad.)	👎 Nárůst konfliktního jednání lidí
👉 Větší informovanost a vzdělanost obyvatel	👎 Nárůst vandalismu
👉 Možnosti regulace negativních jevů na místní úrovni (obecní vyhláška apod.)	👎 Nárůst drogové závislosti
👉 Zvýšená aktivita občanů	👎 Pasivita lidí

Zdroj: [2]

6. Už jsi někdy volal(a) na tísňová čísla?

- ano, protože
- ne

7. Probíhá u vás ve škole cvičný poplach?

- ano, naposledy
- ne

8. Evakuační zavazadlo.....?

- se připravuje, pro případ opuštění bytu v důsledku vzniku mimořádné události nebo nařízené evakuace
- je zavazadlo, které obsahuje pouze nejnnutnější věci a váží maximálně 30kg
- je věc, která je větší než ruční zavazadlo a vyžaduje umístění na zvlášť určeném místě
- nevím

9. Vyškrtněte věci, které by neměly být v evakuačním zavazadle:

kreditní karty	cenné obrazy
přenosná televize	rezervní baterie
tlaková obinadla	psací stroj
kartáček na zuby a pasta	bačkory
čisticí prostředky na obuv	dioptrické brýle
varná konvice	toaletní papír
plastová láhev s pitnou vodou	☐ nevím
porcelánový jídelní servis	

10. Kdo rozhoduje o evakuaci?

- krizový štáb
- prezident ČR nevím
- Český rozhlas

11. Byl(a) jsi za svůj život ve škole poučena o chování během mimořádné události?

- ano, v předmětu
- ne

12. Myslíš, že je potřeba se v této oblasti vzdělávat?

- ano
- ne
- nevím

13. Myslíš si, že v Českém Brodě hrozí, že zde nastane nějaká mimořádná událost (krizová situace)?

- určitě ano
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne

14. Proč si to myslíš?

.....

15. Co uděláte, když uslyšíte signál "Požární poplach"?

- okamžitě opustíme třídu a skrytě při zdi utíkáme domů, abychom varovali rodiče a sousedy

- okamžitě se někde schováme, může to být i pod lavicí, ve sklepě školy nebo i na půdě; spolužáky, kteří jsou pomalejší, odvádíme třeba i násilím s sebou,
- signál je určen ke svolání jednotek požární ochrany, a pokud se nás požár bezprostředně netýká, zachováme klid a pokračujeme v činnosti.
- nevím

16. Víš, co dělat v případě, že začne ve škole hořet?

- ano
- ne

17. Pokud víš co dělat, pokus se to vypsát:

.....
..

18. Víš, co dělat v případě povodně?

- schovám se ve sklepě
- schovám se v nejvyšším patře budovy (pokud se nenacházím v budově, tak ji vyhledám)
- zavřu všechna okna
- nevím

19. Při úniku nebezpečné látky do ovzduší se zachovám následovně:

- schovám se ve sklepě
- schovám se v nejvyšším patře budovy (pokud jsem na ulici, tak takovou budovu vyhledám)
- otevřu okno
- zavřu okna a dveře a budu sledovat dostupné informační prostředky, abych věděl, jak se dál zachovat

20. Jaké zásady je třeba dodržovat, když zazní varovný signál sirény?

- rychle se ukryjeme do budovy, zavřeme okna a dveře a zapneme rádio či televizi, abychom se dozvěděli vše potřebné
- okamžitě opustíme budovu a směřujeme do nejbližšího lesa či krytu civilní ochrany, kde vyčkáme příchodu záchranářů
- rychle se přesuneme do bytu, k čemuž můžeme zastavovat i civilní vozidla pomocí velkého červeného nápisu POMOC. Řidiči jsou podle vyhlášky povinni zastavit a odvézt nás na místo určení. V bytě pak vytočíme číslo 150 a čekáme na další pokyny.
- nevím

21. Jak si v případě nebezpečí nějakého zamoření chránit dýchací cesty a oči?

- brýlemi proti slunci s vysokým UV filtrem a přiložením ruky
- lyžařskými brýlemi a navlhčeným ručníkem či kapesníkem
- šátkem přes oči v utěsněné prázdné místnosti
- nevím

22. Kam se schovat v případě, že jsi venku a nastane bouřka:

- pod deštník
- do automobilu
- vyběhnout na kopec
- nevím

23. V případě, že vichřice ohrožuje tvůj život:

- schovám se pod postel nevím
- zavolám hasiče na 150 nebo 112

